Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

N:R 35 (1286). 24:DE ÅRG. VANLIGA UPPLAGAN LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN 3 SEPTEMBER 1911.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

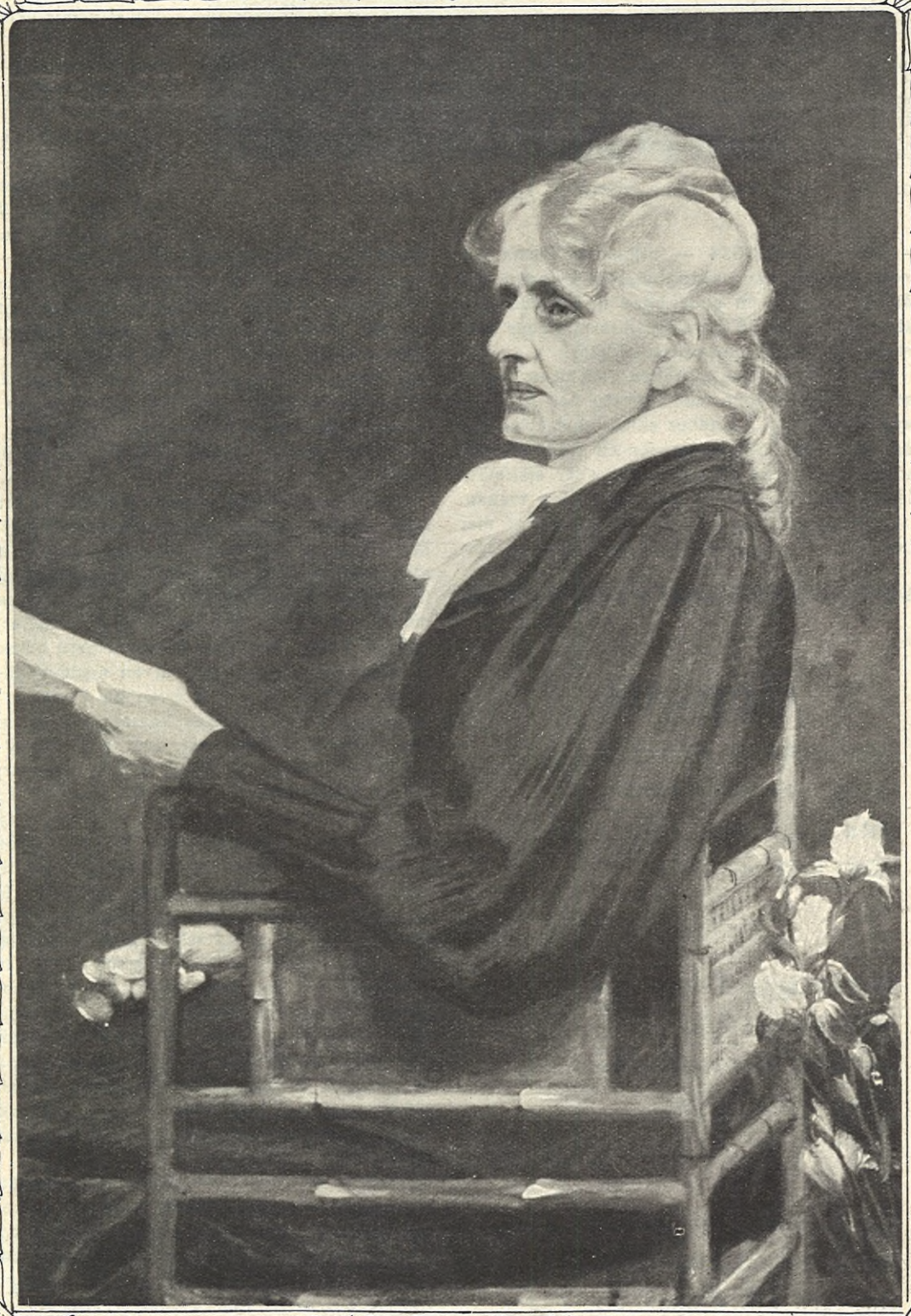

Kristina Borg.

Efter ett porträtt i olja af Nils Forsberg.

WETTERGREN & KERBER
DIREKTÖR DAN BROSTRÖM

Kristina Borg.

JAG VILLE unna en motståndare till kvinnans politiska fullmyndighet att lära känna fru Borg. Så märkvärdigt detta motstånd förefaller, betviflar naturligtvis ingen, att det kan sämjas med en gentlemans, med en god, hederlig och — hvarför inte — intelligent mans egenskaper. Och en sådan hygglig fiende till den politiska kvinnan ville jag unna bekantskapen med Öresunds-Postens ägarinna, Fredrik Borgs änka, fru *Kristina Borg*. Jag vågade då nästan slå vad om antisuffragistens omvändelse.

Han skulle se, hur väl den mjukaste och finaste kvinnlighet, de bästa husmors- och värdinneegenskaper, det ömmaste hjärta för den enskilde behöfvande kunna trifvas samman med praktisk och teoretisk offentlig verksamhet, med sociala reformintressen — ja, med posten som lokalordförande i L. K. P. R. Han skulle förstå, hur rik den mänskliga organismen är, och hur de makter, som få utvecklas i fred och frihet, hellre hjälpa än stjälpa hvarandra, hur just friheten — fostrande den medvetna personligheten — skapar och öfvar en tjusning, öfver hvilken själfva ålderdomen ingenting förmår.

Och rösträttsfienden skulle finna det ganska naturligt, att det just var *Fredrik Borg*, fru Kristinas make, som blef den förste motionären om politisk rösträtt åt svenska kvinnor.

Öfverhufvud kan det inte tänkas en bättre agitator för kvinnans rätt än blotta tillvaron af en sådan både som intelligens och karaktär begåfvad kvinna. Att neka en sådan medbestämning i samhällets stora hushåll, synes det ej en skriande orätt? En orätt inte blott emot henne själf och hennes likar, utan än ytterligare mot samhället, som går miste om hennes råd och dåd, där de som bäst behöfdes.

Är detta en känslosynpunkt, så må man inte skrämmas af ett ord. Det faller sig naturligt nog att använda sådana just på kvinnan, känslomänniskan framför alla. Mannens vördnad för kalkylen har redan öfvergått till vidskepelse, äfven om hans ringaktning för känslan nog mera är attityd än allvar. Men där kvinnan verkligen är kvinna, där håller hon fullt medvetet sin *känsla*, sin rätts- och medkänsla frisk och dådkraftig. Det är detta fru Borg förstått och förmått — till hennes gärning hade det bäst organiserade hufvud föga förslagit utan kraftströmmen från ett rymligt och slösande hjärta.

Kristina Borg fyller i dag, den 3 september, 67 år. Uppvuxen i ett gammaldags allmogehem, i kretsen af många syskon, fick hon redan tidigt pröfva kvinnans säregna villkor. Läslysten som flickungen var, måste hon mången gång gömma boken under förklädet — så strängeligen var henne en pojksyssla sådan som bokläsning förbjuden.

Trots alla hinder skaffade hon sig emeller-

tid en god kunskapsgrund, som senare påbyggts i både teoretisk och praktisk riktning. Men det var säkerligen ett både modigt och nymodigt steg, när hon en dag mot slutet af sextiotalet lämnade föräldrahemmet för att söka plats på kontor. Och när platsannonsen kom att fästa henne vid Öresunds-Postens stridbare redaktör, först som hans kontors-, sedan som hans lefnadshjälp, så betydde det förbundet hvarken stillestånd eller återtåg från hennes andliga myndighetssträfvan.

FRU KRISTINA BORGS HEM VILLA ROSKULL I HELSINGBORG.

Hennes principal och senare make var en modern man i ordets bästa mening. Hon fann i honom en kamrat — en lärare och hjälp, i hvars mångartade intressen hon därför snart kunde deltaga och hjälpa. Som värdinna samlade hon kring hemmet en vänkrets, hvilken räknade namn sådana som Lars Johan Hierta samt Björnstjerne och Caroline Björnson. Och i sin makes offentliga sträfvanden stod hon, mer eller mindre osynlig, troget vid hans sida.

Öresunds-Posten, Sturzen-Beckers och sedan F. T. Borgs berömda landsortstidning, var alltsedan femtiotalet en publicistiskt betydande makt, en makt, hvarmed äfven hufvudstaden fick räkna. Det var fru Borg, som med enastående duglighet uppbar tidningens ekonomi. Men inte nog därmed — hennes ord och åsikt betydde mycket äfven för själfva redaktionen. Mången politisk ledare upplästes, innan den gick i press, för hustrun-kamraten. Månget uttryck, mången synpunkt kunde då diskuteras mellan de båda vännerna, och den artikel, som slutligen framgick ur denna samverkan, var understundom den ursprungliga rätt olik. Detta förhållande har säkerligen haft både få och många motstycken: mer än en offentlig man kunde, om han ville, skänka sin medarbeterska det betyg, som själfklart skulle göra henne fullmyndig äfven i det offentliga lifvet.

Den tröst och hjälp en andens krigare kan hämta hos en kvinna, är naturligtvis dess mera oskattbar, ju bättre skickad hon är att förstå inte bara hans lynne, men hans begåfning och hans arbetes omfattning och enskildheter. Och ha stundom svaga kvinnor brutit sönder starka män, så har lika ofta en stark och god kvinna bidragit att skapa eller — hvilket är lika mycket — bevara en mans styrka. Säkerligen hade framstegskämpen Fredrik Borg, ständigt omskriad af hätska fiender, mången gång en handtryckning af sin hustru att tacka — kanske inte för sin inre beständighet, men för sin äfven i det yttre fasta och obrutna hållning. I den kamp han förde för kommunalpolitisk hygien, hade han säkerligen ingen bättre bundsförvant än sin hustrus adliga sinne. I den ensamhet, hvartill hans reformnit i riksdagen dömde honom i en krass och kalkylerande tid, behöfdes nog hennes tryggande närhet. Hans hetsiga natur hade utan tvifvel nytta af en dämpare i hennes kloka besinning. Och den gången han — den 5 april 1884 — utflinades såsom motionär om själfklara rättigheter åt kvinnan, den gången betydde en enda blick ur älskade ögon säkerligen mera än hela riksförsamlingens olikartade uttryck för motsatta känslor.

När Fredrik Borg slutligen gick ut ur sagan, var det hans kvinna, som upptog och fortsatte hans lifsgärning. Hennes skicklighet och offerhåg har man att tacka för en tidningsverksamhet, om hvars tillskyndelser eller själfständighet man fortfarande kan vara utan tvekan. Att Öresunds-Posten midt i en samtid af mer eller mindre partibunden och prutnödgad bolagspress förblifvit ett organ för idealistiska och ärligt personliga öfvertygelser, därför har man att tacka ägarinnan, hvilken ägnar sig åt sin tidnings skötsel med en ifver, som väl kunde kräfva en människas hela kraft.

Men Kristina Borg förslår för så mycket annat. Sin mans arftagerska också i nit för kvinnornas samhälleliga likställighet med männen, är hon ordförande i Helsingborgs kvinnliga rösträttsförening. Jag tror mig veta, att hon knappast försummar ett möte eller ett föredrag, som gäller denna sak. Ståndaktig fredskämpe, äfven i detta intresse sin mans medarbeterska, har hon som föreningsmedlem besökt åtskilliga fredskongresser äfven utomlands. Det skulle föra för långt att uppräkna alla sammanslutningar, hvilkas verksamma ledamot hon är — det finns väl knappast något humanitärt önskemål, för hvilket hon är främmande. Hon har också, vill jag minnas, uppställts som stadsfullmäktigkandidat, men på grund af år och arbete måst afböja förtroendet. Hon är i alla fall med otaliga trådar bunden vid sin hemstads lif.

Detta sammanhang leder tanken till ett grannlaga ämne: hennes hjälpsamhet och välgörenhet. Nöd är öfverallt nöd, och det är synd att missunna behofvet. Men om understundom fru Borgs vänner knota, så är det af omtanke om henne själf. Hennes hjärta förnekar sig aldrig, äfven om naturligtvis hvarje mänsklig förmåga har gränser, där äfven medgörligheten borde stanna. Vi i Sverige ha vanligen rätt stora kraf på hvarandras kassor: snålhet heter den allmänt skydda last, som — tyvärr, höll jag på att säga — knappast har utsikter att bli en nationallast.

Vi minnas alla Ellen Keys vackra och djupa ord om "den gröna schalen", den arbetströttas, sinnesplågades eller sönderpratades ersättning för den stora, gröna, ensliga skogen. Högt uppe på stadens höjder har Kristina Borg sin gröna schal, en gömd och lummig trädgårdsvrå, dit hon ibland tar sin tillflykt — med hvad framgång, vet hon bäst själf. Ännu vid paradisets himlagrind sträcker sig väl en hungertärd hand eller spejar ett sorgpinadt ansikte. Den stora arbeterskan som den store arbetaren få slutligen erfara själfva den älskade lifsuppgiften som en vedermöda — den vedermöda, som bibeltraditionen siade "de första människorna!"

Men i den stora vedermödan, i det stora, personliga offret bor kanske också en personlig välsignelse, om hvars vidd och evighet vi dygnvarelser så föga kunna veta. Blott önska kunna vi, löna med tankar och ord — välsigna i hjärtat det eviga under, som en ädel människa är och förblir för människoögon.

K. G. OSSIAN-NILSSON.

Uppsala.

Stora i natten molnen gå,
ensligt som höga tankar,
glida som svarta skepp i det blå,
aldrig kastande ankar.

Staden ligger i stilla ljus,
fyris sorlar sakta,
och kring ålderstrefna hus
gröna träden vakta.

Gamla stad! Min ungdoms tro
och min ungdoms smärta
sluter du i ditt lugna bo,
vid ditt åldriga hjärta.

Einar Norlén.

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 8.—
Halft år	» 3.50	Halft år	» 4.25
Kvartal	» 1.75	Kvartal	» 2.25
Lösn:r	» 0.12	Lösn:r	» 0.15

Iduns Byrå o. Expedition, Stockholm, Mästersamuelsg. 43.
Redaktionen: Riks 1646. Allm. 9803. Kl. 10—4.
Red. Nordling: Riks 8660. A. 402. Kl. 11—1.
Expeditionen: Riks 1646. A. 6147. Kl. 9—6.
Annonskontoret: Riks 1646. A. 195. Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1. Riks 8659. Allm. 4304.

Annonspris:
Pr millimeter enkel spalt:
25 öre efter text.
30 öre å textsida.
20 % förhöjning å särskild begärd plats.
Utländska annonser debiteras 50 öre med 20 % förhöjning å särskild begärd plats.

Årets tolf kapitel
Passar—passar inte...

Ett kapitel om tillbörliga konvenansformer för det moderna umgängeslifvet vid fester och i hvardagslag, vid bröllop och begrafningar,

vid visiter och mottagningar, i restauranger och teatersalonger, hemma och på resor. Prisbelönad uppsats af ***Anna Byström.***

DET FÖR september månad uppställda täflingsämnet är i sanning ett rikt ämne för behandling, och skulle det uttömmande behandlas kräfdes det säkerligen volymer härom. Konsten blir därför nu att inom de af Idun anvisade 4—6 spalterna kunna inrama ämnet och bland embarras de richesse i konvenansfrågor välja ut det bästa.

Då emellertid kan förutsättas, att den publik, som studerar Idun, hör till de klasser inom samhället, som alltid i någon form hålla på konvenans och det passande, och för hvilka således konvenansens A B C D är kändt, är redan härigenom en inskränkning af ämnets omfång möjlig, hvadan jag i det följande kan utesluta en del i mitt tycke öfverflödiga detaljer. Alltså "from sounds to things".

Tonen nu för tiden är onekligen friare än för 20—30 år sedan; det märker man särskildt på ungdomens uppträdande, på dess sätt att föra sig i sällskapslifvet, vid *fester*, högtidligheter m. m. De unga damerna, såväl gifta som ogifta, hafva börjat mer och mer tillägna sig en del af herrarnes vanor, ja äfven ovanor, hvilket jag åtminstone ej kan finna särdeles passande; deras sätt, konversation och uppträdande är friare, de skratta och prata högljudt utan hänsyn till andra i sällskapet närvarande, de röka, dricka och spela; på middagar och supéer äro cigarretterna jämt framme, och stå de ingalunda härutinnan herrarne efter.

Herrar, som inbjudits till en bal eller bostonafton, slå sig ogeneradt ner i herr-rummen för att röka och dricka i st. f. att dansa, utan hänsyn till att en stor del damer sitta och klä väggarna, och utan tanke på huru obehagligt detta är för värdfolket. Röka och dricka kunna de göra på klubben — eljest är bättre att stanna hemma.

På samma sätt på en middag, rusa herrarne så fort de kunna in i rökrummen, där de sedermera stanna till tiden för uppbrottet. Detta är och förblir opassande och oartigt såväl mot värdfolket som mot damerna. Jag vill visst icke missunna herrarne deras cigarr eller likör, men allt har sin gräns.

Att de unga skola presentera sig för äldre, har man förr ansett som ett axiom; så är nu ej alltid fallet. Att presentera sig är aldrig ohöfligt eller påfluget, det vittnar blott om god uppfostran, god ton och vakenhet; har man ej någon bekant i närheten, gör man som militärerna, föreställer sig själf. Vid presentation skall man alltid först nämna dens namn som begärt att blifva presenterad, således i regeln den yngre och därefter den andres, om så behöfves.

Det kan eljest gå som det berättas från en presentation i en småstad för gamle kung Oscar, där borgmästaren sade: "Fabrikör A — H. M. konungen, handlande B — H. M. konungen" o. s. v., tills kungen sade: "Åh ja, nu tror jag att de veta hvem jag är." —

Yngre presentera sig för äldre, ogifta damer för gifta, dock naturligtvis med vissa inskränkningar, så att icke en ogift 50 års dam presenteras för en ung 20 års fru o. s. v.

Då det gäller att vid ett middags- eller supébord placera gäster, bör man dock — ehuru i civila lifvet rangen skall vara bortlagd — taga hänsyn såväl till den som till samhällsställning i öfrigt, ålder o. s. v. Ämbetsmän äro lättare att placera än andra, ty de hafva ju alltid sinsemellan en rang. Att placera folk efter taxeringslängden är och förblir opassande.

Värdinnan tager de förnämsta herrarne på hvar sin sida, värden de två förnämsta damerna; öfriga herrar och damer utplaceras sedan mellan dessa, hvarvid man blott tillser att personer i samma samhällsställning, i samma ålder o. s. v. så vidt möjligt komma tillsammans med hvarandra. Vid sittande middag skall man ej blanda sig i serveringen, utan låta den gå som värdinnan bestämt, utan hänsyn till om en yngre får före en äldre. Beroende på huru många tjänare man har till serveringen börjas denna i regeln på förnämsta damen vid hvardera bordsidan eller på de fyra förnämsta damerna och fortgår sedan nedåt båda bordsändarne; värdfolket, åtminstone värdinnan, öfverhoppas icke. Vid bröllop börjas all servering på brudparet. Då det anmäles att middagen är serverad skall värdinnan med sin kavaljer sist gå ut, men efter slutad middag först.

Att man vid middagar eller supéer på bestämdt klockslag skall passa på tiden borde vara självklart, men häremot syndas rätt ofta.

I England är visserligen icke regel att presentera sig för alla middagsgäster, men i Sverige är det klokast att göra det, så framt det ej är fråga om stora officiella middagar för 50—100 personer.

Uppbrott efter en middag eller supé göres i regeln af förnämsta gästen; skulle man på grund af att ens vagn väntar eller annat skäl behöfva aflägsna sig dessförinnan, är det alltid höfligt att hos den förnämsta göra en liten ursäkt härför.

Vid *begrafningar* är det självklart att man är svartklädd och utan glittrande, lysande smycken; de finnas som anse att herrarne ej ens skola bära ordensstjärnor (förutsatt att de hafva några). Vid fadderskap och bröllop bör man vara ljusklädd. Äfven vid dessa tillställningar måste man passa tiden. Att man i öfrigt rättar sitt uppträdande efter situationen är gifvet och således ej t. ex. vid en begrafning för en bullrande konversation, skrattar o. s. v. Samling i sorghuset brukar numera endast ske för närmaste släkten, öfriga samlas i kyrkan. Kalas och traktering vid begrafning anses numera vara gammalmodigt.

Vid bröllop i kyrka kunna damerna, äfven om de sedermera äro inviterade till bröllopsmiddagen, hafva hatt på hufvudet, förutsatt att den i öfrigt passar till toaletten.

Har man stort umgänge, men dock icke anser sig kunna bjuda alla till middagen, bör man åtminstone sända dem inbjudningskort till kyrkan till särskildt reserverade platser. Under sådana förhållanden böra damerna vara iklädda elegant förmiddagsdräkt i hatt, och herrarna i högtidsdräkt. Det är artigt, men icke alldeles nödvändigt, att gå i kyrkan.

Att vid bröllop hafva särskild värd och värdinna är nu gammalmodigt; brudens föräldrar sitta själfva som värdfolk.

Värdinnan behöfver icke vid en middag dricka med gästerna, om icke möjligen med de förnämsta i hennes omedelbara närhet; värden däremot bör, så framt ej sällskapet är alltför stort, dricka med dem. I Sverige dricka fortfarande gästerna med hvarandra; det är nu ett svenskt bruk, som äfven kanske ger litet stämning åt festen, men det börjar allt mer och mer försvinna. Om en äldre dricker med en yngre, behöfver sedermera ej skålen besvaras; det kan anses påfluget. Äfven om man är nykterhetsvän och endast dricker vatten bör man dock, om någon dricker med en, göra honnör med glaset. Det är endast en vanlig artighetsgest.

Att dricka med värdfolket, huru litet bordsällskapet än är, bör man akta sig för.

Bjudningskort till en större middag böra utsändas minst 14 dagar i förväg och till en mindre en vecka, om man verkligen vill försäkra sig om sina gäster. På en inbjudning bör man så fort ske kan svara, så att värdfolket får klart för sig om alla gästerna komma, och på det de må kunna bjuda andra i stället; härvid bör man dock vara försiktig, ty personer finnas som blifva stötta om de få höra att andra bjudits några dagar före dem. En i sista stunden uppkommen ledig plats kan fyllas med en ungkarl eller nära bekant. Att till en middag för damer och herrar inbjuda en herre men ej hans fru, eller tvärtom, är, under förutsättning att man i öfrigt umgås, högst opassande. Har man för sed att själf äta middag kl. 4—5, men vet att ens gäster bruka

KOSTYMER huru smutsiga de än må vara kunna genom **kemisk tvätt** blifva fullt användbara. Kanske behöfver Ni ej i år köpa någon ny.
Kemisk tvätt och prässning af kostym kostar endast Kr. 4.50 hos **Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B.**, *Göteborg.*
Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

KLIPPAN. *Modernaste Finpappersbruk.*
Specialitéer: ***Finare Post-, Skrif-, Kopie- och Tryckpapper samt Kartong.***
Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

äta kl. 6—½ 7, så bör middagen utsättas till tidigast ½ 7.

Arbete är ej en skam, allra minst i *ett hem*, huru rikt detta än är. Mången ung dam anser det mera comme il faut att flanera eller läsa romaner om dagarne, dansa eller gå på teatern om kvällarne, och finner det högst plebejiskt att arbeta. Men säkert är att den unga flicka som, äfven om hon icke behöfver det, dock själf lägger hand vid sin toalett och som i hemmet hjälper till med såväl sömnad som med hushållet, hon har bra mycket mera värde uti lifvet, och hon är mera comme il faut, än den som blott vill roa sig. Det är illa uppfostrad ungdom som skäms för att arbeta. Nu mera behöfver jag icke skämmas för att göra ett arbete äfven för betalning.

Artighet, höflighet, hjälpsamhet och tillmötesgående från barnens sida gent emot föräldrarne, tacksamhet för hvad dessa gjort och för hvad man får af dem, äro dygder som pryda ungdomen; att i hemmet ständigt visa dåligt humör och gnata på andra, att ej vilja foga sig efter förhållandena, äfven om de äro små, att knota öfver sin lott o. s. v., det misskläder ungdomen, det stör friden och endräkten i hemmet — och därför är det ej passande.

Att i ett hem uppfostra sina tjänare så, att de icke genom sitt uppträdande stöta konvenansen för hufvudet, är särskildt för husmodern en viktig sak att tänka på. På en främling, en besökande, som kommer in i ett hem, verkar det alltid angenämt att se väl uppfostrade och snyggt klädda tjänare. Husmodern och äfven döttrarna, där sådana finnas, skola därför alltid i proprieté, vårdad klädsel, vänligt sätt och uppträdande föregå tjänarne med godt exempel; där frun halfva dagen går i deshabillé eller kamkofta och mer eller mindre okammad, där återverkar detta gifvetvis på tjänarne. Har man blott *en* innejungfru, så kan man ju tänka sig att hon vid visittiden kan vara upptagen af husliga sysslor, och då är det ju så mycket nödvändigare att frun själf är klädd och i ordning att mottaga besökande. Har man stort umgänge och således när som helst kan vänta besökande, så bör alltid någon af tjänarne efter en viss tid på dagen vara klädd och i ordning att öppna för visiter o. s. v. Att låta en visit vänta, medan man springer in och klär om sig, är opassande, likaså att låta en af stekos o. s. v. doftande kokerska öppna.

Som fruntimmer skulle jag heller aldrig tillåta min man att på dagarna gå omkring halfklädd, i nattrock eller tofflor, eller komma till middagsbordet i smutsiga ridstöflar, eller i ridbyxor och tofflor o. s. v. Äfven gent emot hvarandra inom en familj måste man iakttaga det passande. Därtill hör icke heller att som en del personer hafva för sed efter middagen gå in och vräka sig på sängarne med kläder och allt "för att få lilla eftermiddagsluren". —

Till och med under s. k. storstädningar kan man genom att taga på sig ett stort hushållsförkläde se snygg ut. Tjänarnes klädsel skall vara enkel och nätt, inga kulörta blusar och kjolar, utan en svart ylle- eller ljus bomullsklädning samt hvit mössa och hvitt förkläde.

Att skrifva om hvad som passar vid servering eller icke, medgifver icke uppsatsens omfång, men vill jag därför endast påpeka några saker.

Äfven i hvardagslag får man icke släppa efter i afseende å renlighet och ordning; mången tror att detta är nog att iakttaga, då man får gäster, men faktiskt är att vänjer sig icke tjänaren att iakttaga detta i hvardagslag, så gör hon det icke heller vid andra tillfällen. Vänjer hon sig icke i söcken att som man säger hålla fingrarna från fatet, så kan man vara viss om att de äro framme i helg också.

Därför bör t. ex. tjänaren vänjas vid att säga till när "det är serveradt", att hafva dörrarna till matsalen stängda under dukning, att efter middagen öppna fönstren och hastigt duka af, och då behöfver man icke påminna härom vid festligare tillfällen. Att som en del familjer hafva för sed komma in med all maten uppstaplad på en bricka är ej rätt; ingredienserna till en rätt sättas först fram, och därefter serveras rätten. Så bör det ju äfven ske när man har några gäster, och att i deras närvaro börja instruera tjänarne är allt annat än passande; det vittnar i öfrigt om slarf i afseende å tjänarnes uppfostran. —

Visiter äro ett nödvändigt ondt, säger man, men vill man anses som riktigt belefvad får man nog iakttaga konvenansens fordringar äfven i afseende å desamma. En del personer strunta i dem och en del andra kunna ej vara nog comme il faut. — Om man varit inviterad i en familj till en middag, en bal o. s. v., så borde det vara självklart att man tackar härför medelst en personlig visit eller ett kort, likaså att, då man första gången är bjuden i en familj, man så fort som möjligt aflägger en visit. Men häremot syndas tyvärr alltför ofta. Har man å ena sidan aflagt visit i en familj, så fordras å andra sidan att den besvaras, familjer emellan medelst visit, eljest medelst kort. Damer sända i regeln icke kort till herrar; ett gift par aflämnar ett gemensamt kort och ett från herrn, en ungherre aflämnar i en familj två kort, en dam ett kort o. s. v. Äfven till personer med hvilka man icke egentligen umgås, men som man har beröring med i allmänna lifvet är det höfligt att ibland sända kort t. ex. vid bröllop, dödsfall, förlofning o. s. v. inom familjen.

Huruvida man skall sända kort eller aflägga personlig visit kan ibland vara svårt att afgöra; det förra kan vara ohöfligt, det senare är alltid artigt, men besvärligt ibland. Ungdom eller personer i lägre rangställning böra vid korts afsändande till äldre eller till förmän iakttaga en viss försiktighet. På nyårsdagen är det ej passande för t. ex. en ung jurist att sända sitt kort till presidenten eller en ung officersfamilj till sin general eller regementschef o. s. v.

Visiter, särskildt de vanliga höflighetsvisiterna, få ej räcka länge, 5—10 minuter högst, vid mottagningar kan man stanna ½ till 1 timme.

Då en visit, särskildt en äldre, mera högt uppsatt, aflägsnar sig, bör någon af värdfolket följa med ut till tamburen; äro flera visiter på en gång, måste alltid någon af familjen stanna inne; en ungherre eller en ung dam följes i regeln icke af värdfolket.

Ett surrogat för visiter äro s. k. mottagningar eller five-o'clock-tea, men förutsättes att man då är i sådan samhällsställning, har sådant umgänge och sådan våning att det passar sig. Damerna uppträda därvid i förmiddagsdräkt, elegantare promenaddräkt, med hatt, men utan ytterplagg, herrarne i bonjour eller redingote; vanligen serveras härvid te och förfriskningar.

Då en visit anländer och tjänaren ej vet hvem det är, skall man fråga hvem man får anmäla; detta behöfves dock icke vid ordinarie mottagningar, nyårsdag o. s. v. Aflämnas kort skall tjänaren mottaga detsamma på den lilla bricka, som alltid bör finnas i hvarje tambur, och som i öfrigt skall användas då bref m. m. bäres in i familjen. Man bör aldrig räcka fram blotta handen. Tjänaren skall alltid gent emot besökande iakttaga ett artigt och höfligt sätt, vara hjälpsam och påpasslig vid ytterkläders, galoschers aftagande m. m., öppna dörrar, visa vägen o. s. v.

Förr ansågs ej passande för en ensam dam, isynnerhet en ung flicka, att besöka *teatrar*, *konserter* m. m., men äfven härutinnan har uppfattningen numera ändrat sig, så man kan göra hvad man vill.

På restauranter är det däremot ej passande för en yngre dam att uppträda utan förkläde eller i sällskap med ungherrar.

På en första klassens restaurant bör endast den inträda, som vet med sig att han där passar, och som vet att skicka sig bland den publik, som frekventerar en dylik lokal. Man får tyvärr rätt ofta på våra finare restauranter se personer, som uppträda på ett vräkigt, skroderande sätt, föra en stojande konversation, äta simpelt, skrika på betjäningen o. s. v.; men kunna de icke iakttaga reglerna för det passande, utan uppträda rent ut som brackor, då är bättre de välja andra lokaler. För att ej bli tagen som sådan bör man därför alltid iakttaga ett belefvadt, höfligt, stillsamt och om god ton vittnande sätt. Är något en ej till lags säger man höfligt till kyparen eller tillkallar hofmästaren. — Besöker man sådana lokaler där regeln är att vid middagen t. ex. uppträda i högtidsdräkt, så bör man iakttaga detta, eller ock gå till en annan lokal, så framt man ej är turist, då man har vissa fri- och rättigheter. Är det abonnementsspektakel på operan och man sätter sig på de förnämligare platserna, så bör klädseln vara därefter; likaså på konserter.

Då man inträder på en teater eller i en konsertsal skall man akta sig för att störa dem som sitta i samma bänkrad, och således stiga in före det börjar, noga se sig för att man ej trampar någon på fötterna, och ej heller vända ryggen åt de i bänken sittande. Herrarne hafva ofta nog den ovanan att under mellanakterna i det längsta dröja kvar i kaféet och först komma in sedan ridån gått upp, spridande en allt annat än behaglig punsch- och cigarrettdoft omkring sig. Det är lika simpelt som när damer hälla på sig stora kvantiteter mer och mindre dålig parfym; en ytterst diskret doft af en fin parfym må dock vara tillåten. Att som damer ofta göra prassla med konfektpåsar verkar i hög grad störande.

På resa, särskildt om man en längre tid skall vara tillsammans med förut obekanta personer, skall man ej endast tänka på sig själf, utan äfven på att så litet som möjligt besvära andra. Man bör därför hvarken i ställning, sätt eller klädsel göra något som sårar de andras blygsamhetskänsla eller inkräktar på deras område. Vilja andra resande komma in i samma kupé, skall man ej uttrycka sitt missnöje däröfver.

Man behöfver ej presentera sig, äfven om man inlåter sig i konversation; utomlands hälsar man vid inträdet i en kupé, men så långt hafva vi ej kommit i Sverige. I sin konversation skall man vara ytterst försiktig, särskildt då man talar om personer, ej försöka imponera på sitt ressällskap genom skryt öfver sig själf eller sina fina bekantskaper, ej trötta de medresande med för mycket prat, de vilja kanske vara i ro eller sitta och läsa. En del damer hafva för sed att då de komma in i en kupé upprada allt sitt gepäck, utan tanke på att äfven andra vilja hafva del i utrymmet; somliga damer äro alltid nervösa och oroliga, sitta aldrig still, visa sig stötta och fnurriga, om de ej få den plats de tänkt sig o. s. v. Sådant skall man lägga band på, det är ej comme il faut.

Ungdomen bör liksom i öfrigt i lifvet äfven under resor vara påpasslig och höflig, särskildt mot äldre.

Uppgif lifvidd (under armarne), midjevidd och kjollängd erhåller Ni till Eder figur
fullt tillförlitliga, moderna och eleganta
Pappersmönster.
Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Blusiif 40 öre, Kjolmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktmönster 1 kr.
Mönster kunna äfven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då dubbelt mot det vanliga.
Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af likvid insändes till
Mästersamuelsg. 45 B, Stockholm,
Mönsteraffären "Chic".

I sin klädsel skall man vara praktisk och enkel, men ytterst vårdad, ty man har så många granskande ögon i sin närhet; själf skall man akta sig för att sitta och granska och fixera öfriga medpassagerare.

En ensam dam bör ej slå sig ner i en kupé, där endast herrar sitta.

I afseende å stiftandet af bekantskaper bör man vara ytterst försiktig; till en början är det mera passande att hålla sig litet retiré.

Det är visserligen icke passande att sofva i människors sällskap, men på resor kan det vara ursäktligt; man skall dock akta sig att genom sina snarkningar göra det obehagligt för andra; intet är så löjligt som en snarkande person, och därföre bör man ej bli stött, snarare tacksam, om man under sådana förhållanden blir väckt.

Tyvärr finner jag att min uppsats blifvit alldeles för lång, och ändock skulle jag vilja säga mycket mera, men må det för denna gången vara nog.

Det kvinnliga idrottsmärket.

SÄKERT HA många bland de sportande unga damerna med mig gladt sig åt det förslag som genom Idun framkastats angående ett idrottsmärke för oss damer. Jag är viss om att många fler än hvad allmänheten tror, skulle visa sig på styfva linan, sedan vi fått något att sträfva och arbeta för. Och att denna sträfvan skall göra oss godt måste hvar förnuftig varelse erkänna. Säga hvad man säga vill, sporten är nyttig, om man ej går till öfverdrift därmed. Man blir härdad och spänstig samt lär sig att handla raskt och beslutsamt, för att ej tala om så mycket trefligare vi både se ut och äro, vi som ha varit med om litet af hvarje i sportväg.

En stor fördel skulle det medföra, att vi hade ett idrottsmärke att arbeta för. Nämligen det att hvar och en af oss måste besluta hvilka grenar af sporten vi skola ägna oss åt. Annars har nog litet hvar fallenheten att försöka sig på för mycket och ej lära sig något grundligt. De damer som äro med i Stockholms kvinnliga fäktklubb känna sig nog träffade af detta, ty ej så sällan låter fröken Wiel Hansen med stort missnöje dem veta, att de dela sig mellan alltför mycket sport.

Nej annat blir det nu! Vi komma med allvar och intresse att ägna oss åt de sportgrenar vi behöfva kunna för att genomgå profven.

Innerligt få vi hoppas att från och med år 1912 vi kunna få taga itu med allvar. Låt oss redan börja träna. På vintern få vi nog af vintersporten. Innan vi börja borde vi komma öfverens om en sak. Låt oss komma ihåg att en flicka har mycket att lära och sporten får ej upptaga all vår tid.

Många äro de som fördöma allt hvad sport heter, ej minst när det gäller kvinnlig dylik, men visa vi nu dessa att fastän vi med glans eröfra idrottsmärket kunna vi laga en utmärkt måltid, sköta ett hushåll, sy våra kläder m. m. i all oändlighet, få dessa intet vatten på sin kvarn utan måste gifva oss rätt. — En sak till! Vi skola ej bli karlavulna och manhaftiga i uppträdande och klädsel för det att vi sporta. Det är vedervärdigt! Vi kunna vara hur kvinnliga och söta som helst samt tillika sporta bra — om inte t. o. m. bättre.

SPORTING GIRL.

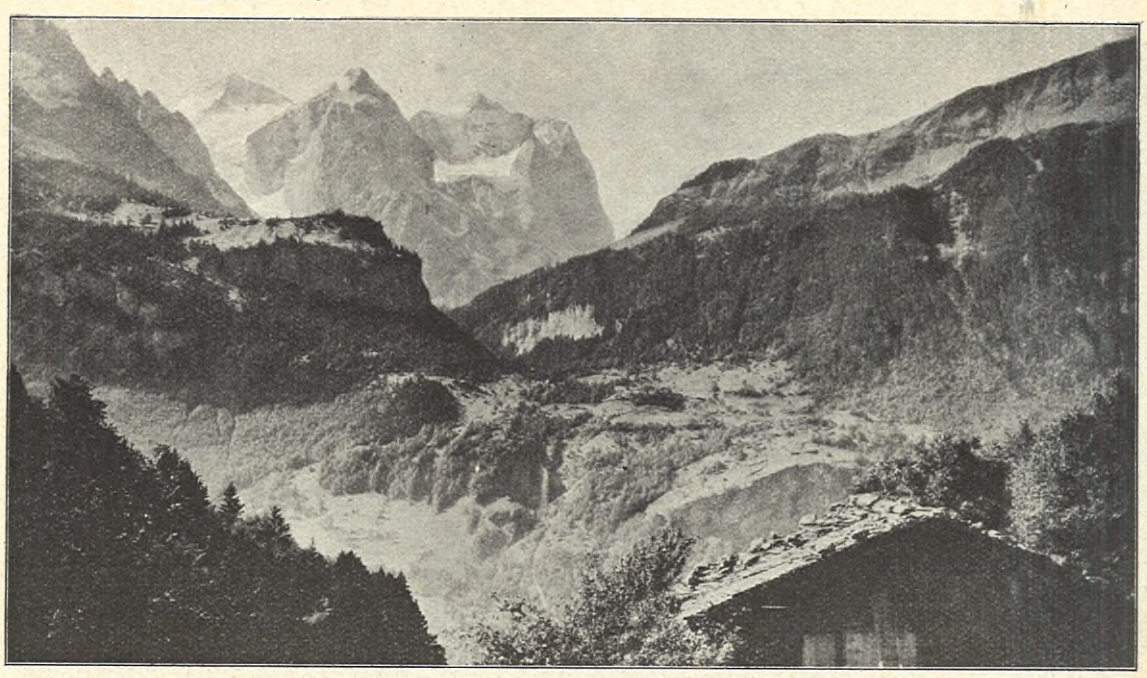

UTSIKT FRÅN HASLIBERG MOT WETTERHORN.

HOS STAMFÖRVANTER I SCHWEIZ.

DEN 14, 15 och 16 juli voro förbi. Nationaldagen och Versaillesfesten voro blott minnen. Paris började återtaga sitt hvardagliga utseende. Karusellerna drogo bort från torgen, blomsterslingorna, flaggorna, girlanderna med de brokiga pappersblommorna och de elektriska lamporna försvunno från husen och gatorna. Musiken tystnade. Man trådde icke längre gatudans i månljusa julinätter.

Man vaknade upp ur det festrus, i hvilket man befunnit sig. Såg allt med klara, nyktra ögon. Man befann sig i en stad, där luften var brännande het och oren. Man var i ett trångt kväfvande fängelse.

Mäktig och obetvinglig kom längtan efter de vida skogarna, de blåa bergen och de friska svala vindarna. Längtan efter naturen. Och jag beslöt mig för att lämna Paris och fara till alperna, till Schweiz. Öfver Interlaken, Luzern, Davos, S:t Moritz, Grindelwald etc. går den stora larmande turistströmmen. Dit ville jag ej. Jag valde en af dessa undangömda, på skönhet sällsynt benådade, platser, som flertalet främlingar icke känna, men som schweizaren själf älskar och väljer till sommarhem. Jag valde Hohfluh i Berner Oberland.

*

Efter en natts resa var jag i Luzern och efter ytterligare två timmars färd i Brünig. Här voro massor af främlingar, internationell språkförbistring och järnvägsbuffet med smörgåsar à 60 centimer stycket. Jag sade farväl till all denna härlighet, lämnade mitt bagage åt postvagnen och begaf mig själf till fots den 3 à 4 km. långa sträckan mellan Brünig och Hohfluh.

Jag kom från staden. För min inre blick såg jag ännu de gråa gatorna, de mörka husen. I mina öron ringde storstadens larm och aldrig tystnande sorl. — Då med ens står jag öga mot öga med alpernas mäktiga skönhet — vildmarkens stora ro strömmar emot mig.

Jag kände mig som en fånge, som återfått friheten, som den, hvilken efter lång tid i dystra fängelsehvalf åter ser solen skina, åter andas blommors doft — — —

Det är en vidunderligt vacker natur! Vägen slingrar sig fram längs lodräta klippor. Djupt, djupt under mig ligger den breda Haslidalen, genomdragen af Aare, som lyser likt blekt silfver. I väster speglar sig Brienzergrat i Brienzersjöns blåa vatten. På andra sidan dalen resa sig Oltscherkopf, Wildgerst, Garzen och Wandelhorn. Trotsiga och skummande störta Wandel- och Oltschibach mot djupet.

Som en svag sång når mig bruset från de fjärran Reichenbachsfallen.

Omsider blir det vida Hasliberg synligt. Det är en bred terrass, som sakta sluttar mot söder. Mellan skogiga höjder och kullar ligga här och där grupper af små bruna hyddor, u-strödda som på måfå af en jättehand.

Efter tre kvarts härlig vandring har jag nått målet, Hohfluh. Det är en stilla, rofylld alpby, inbäddad i gröna ängar. I väster höjer sig det mörka granskogsbevuxna Burgfluh. I söder resa sig Engelhornsbergen och den mäktiga Wetterhornsgruppen med Rosenlauigletschern. Det är ett egendomligt tjusande panorama: högalpernas dystra prakt, mildrad af leende sluttningars ljusa grönska, himlens och bergens evigt växlande färgspel — —

*

Jag har framlefvat lyckliga dagar i Hohfluh. Mer och mer har jag lärt mig älska den stilla alpbyn. Och i invånarnes lif har jag också fått en inblick. Hohfluh är en liten och fattig by med en sträfsam och idog befolkning, som skaffar sig sin knappa bärgning medels träslöjd och snideri. Alla husen — små brunröda ryggåsstugor — kunna räkna sin ålder i sekel. De äro af trä med stora stenar på taken, och smyckade med träsniderier och inskriptioner. Utmed väggarna slingrar sig yfvig murgröna och på fönsterbrädet lysa knippen af blodröda och blekskära nejlikor.

Endast för tjugu år tillbaka låg Hohfluh fullkomligt afstängdt från yttervärlden, men numera är det medels en präktig väg — "Hohfluhstrasse" — satt i förbindelse med Brünig. Och hvar dag rullar nu den gulmålade postkärran skramlande genom bygatan.

Min värd, Holzschnitzler Anderegg, är en gammal hedersman med silfvergrått skägg och skälm i ögat. Vi sitta ofta tillsammans i solnedgången på den lilla träbänken utanför stugan. Vi diskutera lifvets gåtor och tala politik, under det hans flitiga fingrar arbeta med snidjärnet. Fågel efter fågel trollar han fram ur små oformliga trästycken. Fåglar äro nu en

LÄS!

Några äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjuda för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till ***Expeditionen af Idun, Stockholm,*** erhålles inom Sverige ***portofritt:***

Idun 1892	2: —	Iduns julnummer 1894	0: 20
Idun 1893 (n:r 1 felas)	2: —	Iduns julnummer 1898	0: 20
Idun 1904 (med julnumret)	3: —	Iduns julnummer 1901	0: 25
Idun 1906 (utan julnummer, n:r 25 o. 52 felas)	3: 50	Iduns julnummer 1904	0: 30
Idun 1907 (med julnumret)	4: —	Iduns julnummer 1905	0: 30
Idun 1908 (med julnumret)	4: 50	Iduns julnummer 1908	0: 50
Idun 1909 (med julnumret)	5: —	Iduns julnummer 1909	0: 75
Idun 1910 (med julnumret)	6: 50	Iduns julnummer 1910	1: —

LÄS!

HOHFLUH VON DER EGG.

gång *hans* specialitet, liksom björnar hans äldre broders. — — Han är hemma i åtskilliga frågor. Om Sveriges och Norges skilsmässa har han läst i tidningen. "Det var nog bäst, att det gick så," säger han. "Sverige", tillägger han begrundande. "Det sägs, att vi Haslibergare och Hohfluhbor stamma från det landet."

Sägnen om Oberhaslarnes nordiska härstamning är uråldrig. Från far till son har allt ifrån urminnes tid det talet gått, att Haslibergs första bebyggare varit män, som kommit långt nordanifrån, drifna ur det egna landet af hungersnöd och dyr tid. Schiller låter ju också i Wilhelm Tell sina herdar tala om deras fäder folket från det fjärran midnattslandet. "De drogo öfver det svarta berget," heter det, "ja ända in i Weissland. Det har sålunda blifvit uttydt: öfver Brünig till Hasle i Wyssland. Den nordiska invandringen skulle ha ägt rum fjärde århundradet efter Kristus eller ännu tidigare. Först hos fjortonhundratalets krönikeskrifvare finner man den emellertid upptagen. Ericus Olai omnämner den sålunda i sitt svenska historiska verk. I Schwyz och Uri kände man den också vid samma tid, efter hvad som framgår ur en skrift af Felix Hemmerlin författad mellan 1436 och 1446. I öfriga schweiziska kantoner har också sägnen varit gängse, och kyrkoherde Eulogus Kiburger i Einigen (kanton Bern) har t. o. m. skrifvit en lång och utförlig afhandling om folkets i Schwyz och Oberhasli svenska härstamning.

För Gustaf Vasa torde sägnen i fråga också varit bekant, ty han ordar i en redogörelse öfver bondeståndets fattigdom om den tid, då goterna dragit genom Tyskland, "till dess de kommo till det landet Schweiz, där de slogo sig neder och ännu äro boende."

En svensk professor från Stockholm, J. F. Wahlberg, har år 1829 skrifvit följande i Meiringen: "Enligt vår svenska historia skedde i långt aflägsen tid en utvandring till följd af hungersnöd; sannolikt har den ägt rum i Västergötland och i bygden omkring Hasleran. I närheten ligger en dal mellan Berghalle (?) och Hunneberg, hvilken har en stor likhet med Oberhasle. Dalen är trång, bergen äro på alla sidor höga och skogbevuxna, och flera bäckar störta sig därutför. Kvinnorna bära hufvuddukar alldeles som i Hasliberg och männen blåa rockar. Ansiktsdragen ha stor likhet liksom också språket. Husen äro alla af trä och taken täckta af stenar.

Ur gamla papper (bl. a. visan "Kompt her zu mir, spricht Gottes Sohn etc.") framgår följande:

Det var ett gammalt konungarike i midnattens land. Dess namn var Sverige. Svår tid och hungersnöd kom öfver det landet. Folket led svårligen, och ingen förbättring spordes. Då samlade sig menigheten, och rådslag höllos. Det beslöts, att hvar 10:de man skulle lämna fäderneslandet. Genom lottkastning bestämdes, hvilka som denna svåra pröfning skulle öfvergå.

Stor var den skara som lämnade midnattens land, 6,000 män — ljuslockiga, sköna, ädelvuxna och stridbara — drogo bort med kvinnor och barn, gods och ägodelar. I tre hopar tågade de. Under tre höfdingar. Under veklagan och stor jämmer drogo de bort från fränder och vänner. Under veklagan och rop förde mödrarna sina omyndiga barn vid handen. De svuro hvarandra evig trohet och bådo Gud om förbarmande.

De drogo genom främmande land. De värjde sig mot hårda angrepp. Stridbar var deras arm, segerrik deras färd. Grefve Peter von Franken, som vid Rhenströmmen sökte hindra deras tåg, slogo de i grund. Rikt byte vunno de.

Till Gud gingo deras böner. De bådo om ett land som deras eget, ett land med blåa berg, susande skogar och vilda strömmar. Och se, Gud förde dem till Brockenberg. Där stannade de och uppbyggde Schwyz.

En schweizisk forskare, som behandlat ämnet i fråga, skrifver: "Då fäderna fröjdat sig öfver sin egendomliga ärofulla härstamning, så böra ock deras afkomlingar göra det nu och i alla tider."

MAGDA BERGQUIST.

Rösträttskongressens eftermäle.

FÖR ALLA de många, som med glädje minnas försommarens lyckade rösträttskongress, torde det vara af intresse att höra att den 6:te internationella kvinnorösträttens rapport nu i dagarna utkommit och kan rekvireras från rösträttsbyrån Lästmakaregatan 6, Sthlm. Det är en diger bok, som innehåller alla de afgifna rapporterna, protokollet, beskrifning af festerna och ordförandens stora invigningstal. Kongressens tacksamhet mot de svenska värdinnorna kommer tydligt till synes.

ROSEN.

Af **Elisabeth Kuylenstierna-Wenster.**

BARA HON icke så väl vetat det — — — de gingo därute i trädgården och gladde sig i fritt jubel åt blommor och lek. Han blef som ett barn han också, när lifvets oktunga verklighet för en stund föll från hans skuldror eller — kunde man icke snarare säga, att han axlade af sig bekymren utan att fråga efter, hvem som tog upp dem?

I alla dessa år hade det varit hon, hustrun, som böjt rygg och fått blicken hetsad öfver lifvets bittraste problem: fattigdomen. *Hon* hade känt den för dem alla. Hon, som inte först och lättast såg det glada och vackra utan alltid bristerna, obehagen.

Han fyllde sin anspråkslösa gärning med den spänstiga lust att verka, hvilken aldrig öfvergaf honom, och ändå hann han leka och rasa med barnen, göra deras muntra upptåg till sina, bli medbrottsling i deras spratt.

Skamsna kunde de stå inför henne, både han och flickorna, ännu blossande efter lekens ifver och dock medvetna om, att hon kräfde allvar, alltid allvar. Hennes mun var som ett hårdt slutstreck under deras fröjd.

Så underligt det kändes att ligga här och döma sig själf. Stilla, orörligt stilla måste hon ligga för att icke förvärra sitt onda. Rörde hon sig ej, voro plågorna nästan inga, och doktorn trodde, att allt skulle gå bra, bara hon hade tålamod.

Tålamod, ja — det var icke lätt att ligga overksam dag efter dag och märka, att hemmet försummades, vansköttes. Inte krukväxterna, dem pysslade Helge om med nästan öfverdrifven omsorg, men allt annat. Hon såg för sig barnens leksaker och skolböcker slängda om hvarandra, flickornas själfsvåld under måltiderna; den tillfälliga hjälpflickans slarf med städningen. För alla de praktiska bestyren var hon, hustrun och modern, oumbärlig; det plågade henne att beständigt genom sina egna tankar få bekräftelse på detta, och ändå återkom hon oafbrutet till en ängslig undran öfver, hur den och den sysslan utfördes.

Fastän doktorn förklarade, att hon skulle bli frisk, om det också ginge långsamt, hade hon dock de sista dagarna äfven grubblat öfver något annat: hvad hennes tillvaro egentligen varit? Om sådant hade hon icke talat med Helge. När han kom in i sjukrummet frågade hon genast, om golfven voro ordentligt tvättade, om flickorna hört upp sina läxor och liknande saker. Hon hade själf ordnat det så, att hon låg i det lilla trånga förmaket, hvilket minst behöfdes. I sängkammaren ville hon icke vara. Helge skulle sofva i fred, och låg hon vaken, gjorde han det också.

Dörren stod öppen. Hon kunde ropa, om hon ville något.

Men ingen sjuk kunde vara till mindre besvär än hon. Aldrig förr i hela sitt lif hade hon haft någon, som passat upp sig. En hård barndom och en än hårdare ungdom hade lärt henne lita på sig själf. Redan som adertonårig hade hon kallats "en duktig människa", icke som hennes jämnåriga "en söt ung flicka". Vacker var hon, trots allt släpet, och det var väl därför Helge förälskade sig i henne. Folk tyckte aldrig de passade ihop, men det skrattade han åt. En gång sporde han henne på skämt: "Hvad tycker du; vet du någon, som skulle passa mig bättre?" I stället för att bli lycklig inför den varma blicken, som åtföljde orden, hade hon plötsligt erfarit en stingande ångest. Hon visste *flera*, som skulle göra hans lif ljust. Hon var den enda sträfva och arbetstyngda, den enda, som icke ödet kunde väga upp med vikter af tro och hopp och heta drömmar. Men hon svarade ett stelt: "Det vet du väl bäst själf!"

Hennes ansikte är så litet och hvitt under det starkt grånade håret. Hon vänder det omedvetet mot det öppna fönstret. Trädgården därute är Helges stolthet. Under de elfva år de varit gifta, har den växt upp. Själf har han planterat allt, och hans lifliga sinne har rum för njutning af hvarje detalj. Kanske ändå, att hon kunnat lära sig namnen på blommorna, om hon riktigt försökt... Hvarför hade hon icke gjort det? — Hon hade icke tyckt, att det var något för henne, ingenting att taga bort tiden med.

Och nu låg hon här sedan månader och kände försommarens alla blomsterdofter som främlingar tränga sig in till henne. Hon kunde inte ge dem namn, inte låta tankarna glida bort på dessa vågor af vällukt. Helge och flickorna hörde till trädgården, hon till hushållsbestyren, stöket, lappningen och lagningen inom hus.

I den ljusa, ljumma junikvällen ligger hon nu och hör sin egen röst, sådan den ljudit kärft afvisande många, många gånger:

"Tag bort det där blomskräpet från bordet, Ada!" — "Eva, har jag inte sagt dig, att du inte får draga in allt möjligt gräs och smörja!" — "Det är besynnerligt, Helge, att du inte hellre gödslar fruktträden än att köpa utländska plantor, som ingen har glädje af!"

Han svarade aldrig häftigt eller ovänligt. Det föll honom icke in att man kunde besegra en människa med onda ord, men han kunde tyst och nedstämd gå ut i sin trädgård, gå där ensam, sedan barnen somnat. Hon satt och stoppade sig halfblind på svarta strumpor med gapande hälar. Hjärtat värkte af längtan efter honom, men hennes hårda natur kunde icke uppmjukas. Hon gick aldrig ut till honom — aldrig.

Nu — förmådde hon det icke. Sjukdomen hade härjat hennes krafter, som när stormen splittrar ett starkt träd, och hon fick tårar i ögonen för ingenting, hon, den duktiga människan!

"Far", klingar lilla Adas friska röst, "se, en la France-ros, den allra första, du. Minns du, att du aldrig hoppats få rosor på det trädet!"

Den sjuka lyssnar. Hon hade plötsligt blifvit så löjligt intresserad af hvad han skall svara. Den manliga, goda rösten är henne oändligt kär. Under dessa långa dagar och nätter har hon fått det klarare för sig än någonsin, och hon tänker ibland, att det skulle kännas lättare att dö, om hon blott först kunde öfvervinna sitt sinnes styfhet och säga honom, hur stor, hur tacksam hennes kärlek var.

Eva ropar ifrigt:

"Tar du af den, far? — Åh, är det inte synd?"

Hvad skall han svara. Hustrun vänder sig mödosamt, men icke försiktigt nog. Ett häftigt anfall af plågorna kommer hela hennes kropp att skälfva, och kallsvetten ligger som en klibbig! våt duk öfver den blåbleka pannan. Hon stönar i smärta, men biter med ens ihop läpparna, när hon hör försiktigt lyssnande steg. Helges steg; förr hade de sjungit sig fram genom våningen. Hela hans väsen var melodier, sorglösa, godmodiga melodier.

"Sofver du?"

Gud ske lof, det svåraste är öfver! Hon förmår svara honom ett matt nej.

"Har du haft plågor igen, din lilla stackare? Och här ligger du ensam, medan vi sola oss därute i trädgården." Hans tonfall är så smekande ömt. Tårarne bränna i hennes ögon, och hon lyssnar med en förnimmelse af att han vaggar henne i sin famn. Så skönt det känns! Hon är för trött att skjuta bort honom och gå ut till hvardagssysslorna, för trött att bry sig om, ifall flickorna rifvit sönder sig på törnhäcken eller fläckat förklädena. Hon säger stilla och rösten har helgfrid:

"La Francerosen har ju blommat."

"Ja, kan du tänka dig, Alfhild! Och här är förstlingen."

Han lägger den varsamt på hennes täcke. Hon brister ut i häftig gråt.

"Men käraste — hvad är det? — Hvarför gråter du?"

"Det kan jag inte förklara — det är så underligt att — att jag får blommor."

"Det skulle du fått ofta, om du haft tid att glädja dig åt dem — nu har du det. Ser du, så fint den är tecknad. Man märker, att den är af ädel härstamning. Det är som den rodnar af lycka öfver sin egen fägring. — — — Pratar jag för mycket kanske? — Förlåt mig! — Ibland känner jag en sådan lust att få prata med dig om alla de obetydligheter, hvilka du som frisk aldrig hann höra. Allt sådant där, som inte är något, men som man ändå endast vill dela med en — jag skulle vilja kalla det en vuxen människas barndomslekar."

Hennes smalnade men grofhudade arbetsfingrar glida öfver rosen.

"Du vet, att jag hör så dåligt på. Jag har inte heller dina lätta ord. Bakom mig och öfver mig ligger som högar af sten allt möjligt nyttigt och tråkigt. Småplikter, du! Jag kan inte tänka mig från dem." Hennes blick blir stor och ångestfull. Om hon nu, just nu kunde säga honom, att han finge hjälpa henne dö, lyfta henne upp så som hon nyss förnummit det, när han kom med rosen! Hon trodde inte på doktorns ord, att hon skulle bli frisk. Då växte väl krafterna igen, och viljan fick muskelstyrka. Hon låg bara och väntade, att den grå puppan, som stängde inne alla hennes kärleksfulla ord och tankar, ändtligen skulle brista, och att hon skulle få mod att säga, hur innerligt hon höll af dem, de tre, som lidit under hennes stränghet.

"Du känner dig väl inte sämre än vanligt, Alfhild?"

"Hur så?"

Han ler litet, lutar sig ned och stryker sin kind mot hennes arm:

"Du har inte bannat mig alls och inte oroat dig hvarken för sopning eller diskar. Å, blir du ledsen, lilla vän, inte menade jag illa. Du är den duktigaste, präktigaste hustru, som finns. Jag bara skämtar."

"Ja, du skämtar, men det orkar inte jag. Gå ut till flickorna i stället. Jag skall sofva."

"Då skall jag stoppa om min käraste."

Rosen faller i golfvet. Hon hör det dofva ljudet af den tunga blomman, och det skär till inom henne. Bara säga: Var snäll och gif mig rosen! Hennes läppar röras; så kommer den sällsamma, oförklarliga blygselkänslan. Hon kan inte. Han tror naturligtvis, hon gör sig till...

Han tar upp sin kära ros, tyst, utan förebråelse.

"Vill du ha den härinne, skall jag skaffa ett glas?"

"Tack".

Han går. När han kommer igen, skall hon få ett par varma ord sagda. Hon ligger orörlig och väntar — — —

Nu står han på tröskeln, kommer fram till sängen, ställer glaset ifrån sig.

"Sofver du redan?" mumlar han försiktigt.

Hennes ögon äro slutna. De vaxgula ögonlocken falla så tungt och trött ned. Hon hör honom aflägsna sig. Hon kan inte — kan inte hålla honom tillbaka. Men *om* hon blir frisk, skall hon försöka lära sig le. Då går det kanske att liksom börja lifvet på nytt.

Rosen doftar starkt och ändå mildt; det är, som om någon andades lätt och plågfritt bredvid henne, en helgnatur lik Helges sund och frisk. Hon lyfter handen och smeker de mjuka bladläpparna.

"Tack", tänker hon, "tack för att du stannar härinne. Jag börjar ana, att också en blomma kan ha en mission att fylla."

FRUKTKONSERVERINGSKURS VID ÅSA FOLKHÖGSKOLA.

INTRESSET FÖR KONSERVERING af våra inhemska frukter och grönsaker har på senare tid tagit ett ganska stort uppsving, tack vare energiska framsynta personers arbete härför.

Bland de län, där man från vederbörande myndigheters och hushållningssällskapets sida ställt sig mycket välvilligt och understödjande härför, förtjänar nämnas Södermanlands län.

Redan i fjol anordnades offentliga, afgiftsfria konserveringskurser på flera platser inom länet, och i år har man fortgått efter samma plan, hvarvid bl. a. direktör E. Lind från Experimentalfältet deltagit och hållit upplysande föredrag.

Kurserna har som ledarinna haft fröken Elsa Biberg.

Ofvanstående fotografi visar en interiör från pågående kurs vid Åsa folkhögskola, hvarest kursen afslöts i förra veckan.

Det Internationella

"International Council of Women"

LADY ISHBEL ABERDEEN
INTERN. KVINNOFÖRB:S ORDF.

MRS. OGILVIE GORDON.
INTERN. KV. FÖRB:S 1:A V. ORDF.

FRAU MARIANNE HAINISCH.
INTERN. KV FÖRB:S 2:A V. ORDF.

DET INTERNATIONELLA KVINNOFÖRBUNDET (International Council of Women) kommer att hålla sitt första arbetsmöte (Executive Meeting) under dess femte femårsperiod 1909—1914 i Stockholm 6—12 september på inbjudan af Svenska Kvinnornas Nationalförbund. Det kan därför måhända intressera Iduns läsarinnor att höra något om det Internationella Kvinnoförbundet och dess verksamhet.

Det Internationella Kvinnoförbundet är en sammanslutning af nationalförbund i olika land. Nationalförbunden äro i sin ordning en sammanslutning af kvinnoföreningar, som arbeta för samhällets, familjens och den enskilda individens bästa. Det Internationella Kvinnoförbundet söker att skapa förbindelser och samarbete mellan de olika nationalförbunden och deras föreningar samt att bereda tillfälle för kvinnor från skilda delar af världen att mötas och diskutera frågor, som röra kvinnornas ställning till samhället och familjen. Hvad förbundet vill verka för kommer fram i inledningen till förbundets stadgar: "Vi kvinnor från skilda land äro djupt öfvertygade om att mänsklighetens välfärd befordras genom större enhet i tankar, känslor och sträfvanden, vi anse att en organiserad kvinnorörelse skall bättre bevara familj och samhälle, och vi sluta oss därför tillsammans till en förening af kvinnliga arbetare för att inom samhället, i lagarna och i sed och skick förverkliga förbundets gyllene regel: allt hvad I viljen människorna skola göra eder, det gören I ock dem."

Tanken på en sammanslutning mellan världens alla kvinnor har spirat upp på andra sidan Atlanten, i de Förenta Staterna. Åtskilliga amerikanska kvinnor sammankallade, sedan de rådfört sig med franska och engelska vänner, en representativ samling af delegerade från åtskilliga land till ett möte i Washington 1888, hvarvid ett Internationellt Kvinnoförbund bildades och till dess ordförande utsågs mrs Millicent Fawcett, som bekant en af Englands mest framstående rösträttskvinnor. Åren närmast efter förbundets stiftande gick dess utveckling ytterst långsamt. Det var endast inom Förenta Staterna, som stiftarinnorna lyckades vinna anhängare för en internationell sammanslutning, och det var endast där som ett nationalförbund bildades. Först vid världsutställningen i Chicago 1893 tog arbetet för sammanslutning större fart. Vid ett möte, där kvinnor från 30 olika nationer voro närvarande, lofvade dessa att arbeta för bildande af nationalförbund i sina hemland. Arbetet på bildandet af nationalförbund tog nu snabbare fart, och vid det stora internationella möte, som hölls i London 1899, funnos representanter för 10 nationalförbund, däribland äfven Sverige, som 1898 inträdt i förbundet. Vid de därpå följande femårsmötena i Berlin 1904 och Toronto 1909 ha antalet nationalförbund ökats. För närvarande är antalet af nationalförbund, som inträdt i det Internationella Kvinnoförbundet, 22. Dessa äro Förenta Staterna, Kanada, Tyskland, Sverige, Storbritannien och Irland, Danmark, Nederländerna, Tasmanien, Nya Syd-Wales, Victoria, Syd-Australien, Queensland, Italien, Frankrike, Argentina, Schweiz, Österrike, Ungern, Norge, Belgien, Grekland och Bulgarien. Vid exekutivmötet i september kommer ännu ett nationalförbund

K.F.U.M:S BYGGNAD. MÖTESLOKAL.

D:R ALICE SALOMON.
INTERN. KV. FÖRB:S KORR. SEKR.

MRS W. SANFORD.
INTERN. KV FÖRB:S SKATTM.

D:R ALEXA
PROTOKOLL

lla Kvinnoförbundet.

håller möte i Stockholm den 6–12 sept.

Fröken Maria Cederschiöld.
V. ordf. i S.K.N.

Frih:n Anna Rappe.
V. ordf. i S.K.N.

Fru Eva Upmark.
Ordf. i Svenska Kvinnornas Nationalförb.

att inträda i det Internationella Kvinnoförbundet nämligen Finland, som genom baronessan Alexandra Gripenbergs energi lyckats bilda ett eget nationalförbund. I närmaste framtiden kommer förbundet väl att ytterligare vidgas. I Ryssland, Turkiet och Nya Zeeland arbeta af förbundets styrelse utsedda vice presidenter på att bilda nationalförbund. Äfven i Sydafrika finnes ett starkt intresse för kvinnans ställning och arbete, och det är att hoppas att äfven därifrån anslutning sker till det Internationella Kvinnoförbundet.

Det Internationella Kvinnoförbundet har på sitt program upptagit enligt gemensam öfverenskommelse af nationalförbunden ett antal frågor, som röra kvinnan som individ, såsom medlem af familjen och af samhället. Dessa frågor äro: arbetet för internationell fred och internationella skiljedomstolar, bekämpandet af den hvita slafhandeln, rösträtt för kvinnor i alla de land, där det gifves en representation, spridandet af kunskap om kvinnans rättsliga ställning, förbättring af folkhygienen; vidare har förbundet på sitt program uppfostringsfrågor, frågan om emigration och immigration, och i samband därmed söker förbundet befrämja åtgärder till skydd för emigranter och immigranter, särskildt kvinnor och barn. Slutligen arbetar förbundet på kvinnors deltagande i offentliga värf, och i de land, där kvinnorna redan ernått fulla medborgerliga rättigheter, vill det förmå kvinnorna att uppställa lämpliga kandidater till de poster, till hvilka kvinnor kunna väljas. Det är sålunda en mängd frågor, som det Internationella Kvinnoförbundet under årens lopp tagit upp på sitt program. Betydelsen af detta program för nationalförbunden och deras ställning till detsamma beror helt och hållet på nationalförbundens ställning i respektiva land. Nationalförbunden bestå vanligtvis af en mängd större eller mindre föreningar, i hvilkas styrelser kvinnor sitta. I vissa land, där nationalförbund bildats, ha funnits kvinnoorganisationer på alla de områden, där kvinnor verka, och organisationer, som arbeta för kvinnornas rättigheter inom staten. I sådana land har det endast gällt att föra så många föreningar som möjligt tillsammans. I andra land åter, där kvinnor nyss ha börjat intressera sig för att förbättra sitt köns ställning, ha de nybildade nationalförbunden tagit upp massor af nya frågor och äro just de organisationer, som kämpa för kvinnans höjande och deltagande i samhällsarbetet till samhällets och familjens höjande. Det arbete, som respektiva nationalförbund uträtta, blir därför mycket olika. I vissa land som t. ex. Sverige, Danmark och Holland har det i hufvudsak endast gällt att föra föreningar tillsammans och intressera dem för hvarandras arbete. I andra land som Frankrike, Belgien, Italien och Österrike är det nationalförbunden, som bryta mark för kvinnorna och bekämpa de fördomar, som stå hindrande i vägen för dem. Af stor betydelse bli dock alltid de idéer, uppslag och erfarenheter, som det ena landets nationalförbund kan ge det andra, och de land, där kvinnorna stå högt, blir till hjälp och gagn för det land, där kvinnorna ännu ej nått så långt i utveckling. Mer än ett nationalförbunds förnämsta betydelse ligger sålunda icke i hvad det uträttar inom eget land utan i de erfarenheter och impulser det skänker andra

ndra Skoglund.
Sekr. i S.K.N.

Fröken Ellen Terserus.
Korresp. sekr. i S.K.N.

Fru Marie Louise Klason.
Skattmästare i S.K.N.

Järnkontorets byggnad. Mötesloka

lands föreningar och kvinnor. Internationella Kvinnoförbundet är till för att hjälpa sin nästa.

För att de frågor Internationella Kvinnoförbundet tagit på sitt program skola blifva planmässigt drifna, och för att få en öfverblick öfver hvad som göres i respektiva nationalförbund i dessa frågor, ha dessa fördelats på kommittéer, som äro internationella. Hvarje nationalförbund utser en medlem i respektive kommitté och ibland kommitténs medlemmar utses en ordförande, som leder arbetet och framlägger redogörelser för respektive frågors utveckling inom samtliga nationalförbund. Genom dessa rapporter vinna således alla, som tillhöra Internationella Kvinnoförbundet, säker kunskap om de frågor förbundet tagit på sitt program.

Nationalförbunden stå fullkomligt självständiga rörande de frågor de vilja upptaga och i fråga om arbetsmetoder. I årliga rapporter framlägga de hvad Nationalförbundet som helhet uträttat och hvad dit hörande föreningar uträttat. Dessa rapporter jämte de internationella kommittéernas utgifvas årligen af Internationella Kvinnoförbundets sekreterare och utgöra en värdefull källa för kännedom om kvinnornas arbete för statens och familjens höjande såväl som för förbättrande af deras egen ställning.

Högsta ledningen af Internationella Kvinnoförbundet utöfvas af de 7 General Officers valda för en tid af 5 år. Två gånger under dessa 5 år sammanträda dessa jämte nationalförbundens ordförande och ordförandena i de 9 internationella kommittéerna till ett exekutivt möte, och hvart femte år mötas alla dessa jämte 9 delegerade från hvart nationalförbund för att rådslå om förbundets angelägenheter, bestämma riktlinjerna för de kommande fem åren och de frågor, som förbundet skall ha på sitt program. Vid femårsmötet hålles också en kongress, där föredrag hållas och diskussioner äga rum öfver de viktigaste spörsmål, som intressera kvinnorna, och som de arbeta för. Hvad den personliga samvaron mellan intresserade och duktiga kvinnor angår, kan den ej nog högt uppskattas, de impulser och de erfarenheter, som erhållas vid dessa möten, skänka mod till fortsatt arbete, gifva vidgade vyer och kunskaper och skänka öfversikt öfver hela kvinnoarbetet. Att gifva en pålitlig *öfverblick* öfver kvinnoarbetet och en *samlingspunkt* för detsamma och nå de kvinnor, som arbeta för samhälle och familj, är förbundets mål och hvad det sträfvar att förverkliga.

Den 6—12 september kommer det första exekutivmötet att hållas under femårsperioden 1909—1914. Till detta komma ej endast, som vanligt vid dylika möten, general officers och ordförandena i nationalförbunden och de internationella kommittéerna utan äfven medlemmarna i de internationella kommittéerna. Två dagar äro nu för första gången anslagna till kommittéerna, dock torde ej alla kommittémedlemmar infinna sig.

Det blir en intressant samling af duktiga och för sin sak djupt besjälade kvinnor, som besöka oss under kommande septemberdagar. Främst bland dem står förbundets ordförande, lady Aberdeen. Bättre ordförande kan icke ett världsförbund önska sig. Redan från unga år har lady Aberdeen intresserat sig för sociala frågor, hvartill nog umgänget med Gladstone medverkat. Vidsträckta resor — en gång har hon tillsammans med sin man företagit en resa jorden rundt — ha skänkt henne en omfattande kunskap om skilda folk och raser. Tack vare sin framskjutna sociala ställning har hon kommit i beröring med personer af de mest olika lefnadsförhållanden. Innan lady Aberdeen fyllt 30 år, blef hennes man utnämnd till vicekonung af Irland, och på denna kräfvande post som vicekonungens gemål fick lady Aberdeen tillfälle att utveckla sin sällsynta förmåga att umgås med personer af vidt skilda åsikter. Samma stora förmåga visade lady Aberdeen också, då hennes man erhöll uppdraget att vara generalguvernör öfver Kanada. Under lord Aberdeens andra ståthållareskap öfver Irland har lady Aberdeen tagit upp kampen mot tuberkulosen och resultaten af hennes ansträngningar visa sig i betydande sänkning af dödlighetsprocenten för denna sjukdom. Sjukvård och folkhygien äro två omsorger som lady Aberdeen speciellt intresserar sig för. 1893—99 var lady Aberdeen ordförande i Int. Kvinnoförbundet, 1904 på femårsmötet i Berlin valdes hon åter för perioden 1904—1909 och på femårsmötet i Toronto i Kanada 1909 blef hon omvald för tiden 1909—1914. Omvalen tala tydligt för hennes kapacitet som ordförande. Beundransvärd är hennes förmåga att leda förhandlingar och diskussioner, som föras på tre språk, af kvinnor af olika nationer, hvilka, trots alla gemensamma intressen, dock äro skarpa motsatser genom sin nationalitet, religion och ofta starkt utpräglade temperament. Några störande dissonanser behöfver man ej befara, då lady Aberdeen sitter som ordförande, hennes klokhet, takt och älskvärdhet utjämna alla svårigheter.

Första vice ordförande är mrs Ogilvie Gordon, som under perioden 1904—1909 varit förbundets energiska sekreterare. Mrs Gordon är skotska, bosatt i Aberdeen och gift med en läkare. Mrs Gordon är fil. doktor, naturvetenskapsman, speciellt geolog, är hedersdoktor vid universitetet i München och medlem af Linnean Society. Svårigheten för kvinnor att komma fram på den vetenskapliga banan har lärt henne inse nödvändigheten af att kvinnorna organisera sig för att drifva igenom sina önskningar. För pedagogiska spörsmål har hon stort intresse och framhåller betydelsen af att de ungas undervisning i tid inriktas på en bestämd lefnadsuppgift. Särskildt har hon med seg energi arbetat på upprättandet af upplysningsbyråer, där barnens föräldrar kunna få råd och ledning i fråga om val af lefnadsbana för deras barn. Mrs Gordon har utgifvit ett stort arbete om Information Bureaux. Mrs Gordon är en starkt utpräglad personlighet, modig och självständig men på samma gång älskvärd med ett stänk af skalkaktighet. Hon uttrycker sig klart och med stor sakkännedom.

Andra vice ordförande är comtesse Spalletti-Rasponi det italienska nationalförbundets ordförande. Comtessa Spalletti, som bor i Rom i eget palats, är en fin och älskvärd dam, som gjort ofantligt mycket för kvinnosaken i Italien. Hennes sätt att sköta det italienska nationalförbundet har väckt allmän beundran.

Tredje vice ordförande är fru Marianne Hainisch, det österrikiska nationalförbundets allmänt afhållna ordförande. Fru Hainisch kan med tillfredsställelse blicka tillbaka på ett långt och verksamt lif. Lyckligt gift lefde fru Hainisch blott för sitt hem, sin man och sina båda barn. En dag råkade hennes bästa vän genom mannens ekonomiska ruin och därpå följande död stå alldeles öfvergifven och oförmögen att försörja sig och sina barn. Marianne Hainisch greps djupt af det tragiska i att Österrikes kvinnor ej erhöllo en sådan undervisning att de, om det kräfdes, skulle kunna försörja sig själfva. Oförskräckt började hon arbeta på att möjligheter till bättre undervisning skulle öppnas för flickorna. Nu har Marianne Hainisch fått medhjälpare, men hvad som är gjordt för den österrikiska kvinnan är hennes verk. Österrikes mest framstående kvinnor och män bära också den djupaste aktning för henne. Fru Hainisch är en förträfflig talarinna, humor och förfinad kultur prägla hennes ord och väsen.

Internationella Kvinnoförbundets skattmästare är mrs Sanford, som har sitt hem i Kanada i Hamilton vid Ontariosjön, Kanadas Manchester. Mrs Sanford är stor filantrop och i närheten af sitt slottslika hem i Hamilton har hon upprättat ett af henne underhållet sanatorium. Med ett ståtligt, vinnande yttre förenar mrs Sanford stor godhet och älskvärdhet. Hennes sällsynta gästfrihet vid kongressen i Toronto 1909 lefver hos alla dess deltagare i liflig och tacksam hågkomst.

Den sjätte general officer är sekreteraren doktor Alice Salomon från Berlin. Med hjälp af aflönad sekreterare sköter doktor Salomon det tunga och ansvarsfulla sekreterarskapet. Doktor Salomon har studerat nationalekonomi under den berömde tyske nationalekonomen professor Schmoller i Berlin. Hon är vida känd för sitt sociala arbete och har i Berlin skapat en skola för social undervisning, där unga flickor utbildas till arbete på olika sociala områden. Doktor Salomon sträfvar för att de i ekonomiskt afseende lyckligt lottade kvinnorna skola ägna sig åt socialt arbete; hon vill att de kvinnor, som äga ett hem, men ej ha tid att lefva för det, skola hjälpas till att kunna lefva för det, de, som ej äga ett hem, skola lefva för andra, som om de ägde hem och familj.

Doktor Salomon är en framstående talarinna, sakrik och med väckande tankar.

Den sjunde general officer är den protokollförande sekreteraren och denna post beklädes af undertecknad.

Mycket mera skulle vara att berätta om de ledande inom nationalförbunden och hvad de uträtta för Int. Kvinnoförbundet, men utrymmet förbjuder mig.

För att mottaga de främmande gästerna, som antagligen blifva minst 100, har Svenska Nationalförbundets centralkommitté under sin ordförande, den energiska och älskvärda fru Eva Upmark, tillsammans med flere kommittéer allt sedan nyåret vidtagit förberedelser.

Svenska Kvinnornas Nationalförbund, som omfattar 25 föreningar med deras lokalafdelningar, tillsammans 31,000 medlemmar, motser med intresse det kommande mötet. De två första dagarna upptagas af sammanträden med de nio internationella kommittéerna. De öfriga dagarna håller styrelsen sina sammanträden som äro strängt enskilda liksom kommittéernas möten. Järnkontoret blir lokalen för dessa öfverläggningar.

Möten hållas på aftnarna, de äro offentliga, så långt att medlemmar af någon af de till Svenska nationalförbundet anslutna föreningarna erhålla tillträde mot viss afgift.

I Grand Hotells festsal hålles välkomstmöte under kongressens första dag, där fru Upmark hälsar de utländska gästerna och dessa svara genom sina representanter med lady Aberdeen i spetsen. På fredagen d. 8 är möte i K. F. U. M:s stora sal kl. 8. Aftonens ämne som utredes af bl. a. mrs Ogilvie Gordon, frau Marianne Hainisch och fröken Cecilia Milow är: "Hvad kan och bör göras för vår ungdom efter slutad skolgång?" Den 11 sept. är åter möte å K. F. U. M. med ämne: "Arbetsområden för kvinnor, utbildningsmöjligheter och löneförhållanden". Bland talarna märkes fil. kand. Axianne Torstenson.

Den 12 blir slutligen afskedsfest gifven af Sv. Kvinnornas nationalförbund å Grand Hotell Royal. Medlemmar af nationalförbundet kunna skriftligen anmäla sig hos fröken Cederschiöld på Aftonbladet.

Utfärder och fester af mera enskild natur äro dessutom planerade.

ALEXANDRA SKOGLUND.

Utan framtid.

Af **Henning von Melsted.**

De hade återsett hvarandra och talat om sitt förflutna.

Han hade skrifvit och frågat om han fick komma, och hon hade svarat ja och bestämt tiden.

Hon var ej alldeles lugn.

Och han sökte dölja sin oro under en antagen säkerhet.

Rodnaderna på deras kinder svarade hvarandra som om de samtidigt gledo in i solljuset mellan två moln, och båda bröto af, när de talade, emedan stämman svek...

Då logo de och hämtade efter andan.

Det här går inte an, tänkte hon, och hon letade efter något likgiltigt att säga. Han ville ta situationen i nacken och ställa den rätt.

De skulle vara lugna, lugna...

Ingen öfverilning, ingen svaghet för minnena, ingen eftergifvenhet för återseendets idéassociationer.

Det fanns ingen framtid för dem.

Det visste han; de visste det båda.

Han anade, att han ännu ej upphört att vara något för henne, men hennes sätt var gäckande och ironiskt, och samtalet blef repliker, som fastnade i hvarandra likt törntaggiga grenar.

Han hade fått en hälsning från henne sommaren förut, blott några rader, de kunde tagas som fras, men kuvertets insida hade varit röd, och det hade gifvit honom att tänka på.

Kanske var det till slut endast detta, som förmått honom att återknyta bekantskapen, att han mindes kuvertets färg, det blef som en handtryckning med hemlig undermening, en röd blomma, en kyss.

Det blef blott tre besök och en promenad en natt genom stadens esplanader, då de togo afsked af hvarandra, medan auerblossen slocknade omkring dem och knäckte ihop som blommor träffade af ett spö ur mörkret.

Men det var en hel lifshistoria dessa tre besök och dess epilog.

Och ändå ingenting att berätta om de tillfrågats om hvad som händt.

Det blef endast tre besök.

Efter det första hade hon blifvit sjuk, tagit fjorton dagars ledighet från sitt arbete, och rest ut till landet.

Och han hade icke hört efter henne ty de hade skilts fientligt. Han hade gått nästan som om han blifvit utkörd. Strax sedan han kommit, hade hon sagt att hon tänkt få se honom till middag följande dag i sitt lilla hem, men när han skulle gå, nämnde hon ingenting härom, det var som aldrig sagdt, och det var tydligt att hon ändrat afsikt.

Han svor inom sig, att det var sista gången han begick en sådan dumhet som att låta narra sig uppsöka en kvinna som älskat honom. Hon begagnade det som tillfälle ta hämnd genom att förödmjuka honom.

Planen med den lilla middagen på tu man hand till dagen därpå var som bortblåst. Det var ju heller icke underligt, ty hvad de än hade talat om hade de råkat i tvist och haft meningar stick i stäf motsatta. Han kunde inte finna att det var hans fel. Han hade fallit undan och sökt jämka för att de inte skulle bli hängande i det, men det hade varit lönlöst, och så hade han också till sist fattat position och användt samma stickiga sätt som hon.

Men slutligen hade han sagt:

— Hvad du ser kry och bra ut, Görel! Det var i en paus för att stämma henne vänligt.

— Tackar! hade hon svarat.

Och då hade det hettat till i hjärnan på honom. Tonen hade varit tydligt retsam.

— Det är rätt lustigt att en kvinna alltid betecknar det som en komplimang för hvilken hon bör tacka, om man berömmer hennes utseende, medan det blott är menadt som lyckönskan, sade han.

Då hade hon räddat sig med att säga att hon inte tyckte om komplimanger, hvarpå han svarat:

— Mycket bra! Men det är bara litet svårt att undgå att säga sådana i ditt sällskap.

— Du öfverträffar dig själf! blef hennes replik.

Och så hade de skrattat, men bittert och kallt och ondsint, som om de velat slå hvarandra i stället för att sitta som två salongsmänniskor i hvar sin fåtölj i ett mattbelagdt litet rum med en schäslong, ett bokskåp, ett skrifbord och en flygel och en svag eftermiddagsdager genom fönstret.

— Nej, det är visst tid på att jag går, hade han sagt och rest sig upp. Och det hade legat en tydlig fråga i hans ton, men hon tycktes icke märka den. Hon upptog hans yttrande som om hans tid ej tillät honom att stanna längre och som om hon icke vågade göra något öfvertalningsförsök, men på samma gång trodde han sig märka, att hon *ville* ha honom i väg och att han skulle känna som om han suttit för länge och besvärat henne...

När han gick ner för trapporna, tänkte han på om han skulle skicka upp några blommor för att blidka henne. Hvarför skulle de inte kunna vara vänner? Var inte kvinnan vänskap mäktig?

Det var den gamla frågan.

Och hvad Görel beträffar, så hade han hela året, sedan de skilts, skrifvit bref på bref till henne och talat det vackraste han visste om vänskapen och att lifvet inte fick göras fattigare för dem, därför att deras kärlek ej hade någon framtid mer.

Men Görel hade icke varit vänskapen mäktig, det hade han fått en ny bekräftelse på nu.

Hon behandlade honom som om hon gick och bar på ett hemligt agg. Det brann bakom hvarje ord och hvarje tonfall. Trygg förtrolighet var omöjligt att få till stånd.

— Fruntimmer! tänkte han.

Han ville ha det klart och stort och att de skulle vara som två goda barn mot hvarandra, men hon hade förstått att föra samtalet så, att det kunde tyckas vara hans fel, om det inte lyckats.

— Mot en kvinna får man aldrig rätt, tänkte han, och så beslöt han att glömma det hela.

Men fjorton dagar därefter kom en biljett från Görel.

Hon hade haft influensa, fatala influensa, och så hade hon måst resa ut på landet till sin mamma för att hvila. Och där hade hon legat och sett på snöflingorna, hur de föllo utanför fönstren så kalla och hvita ibland, men ibland, då solen ljummade, hade de blifvit till tunga, klara droppar...

Nu hade hon "spleen", fortsatte hon. Ingenting hvarken roligt eller särskildt tråkigt att se fram emot. Bara den grå hvardagen. Hon behöfde ryckas upp. Det hade han gjort med sitt besök, fastän det sen inte blef någon fortsättning, eftersom influensan kommit...

Ville han inte göra om det? — Du är ändå en människa som man gitter motsäga, och det är redan mycket! skref hon.

Först blef han vred, när han läste brefvet. En så vräkig inbjudan hade han aldrig fått. Han dugde, då hon ej hade något annat roligt i sikte. Tack så mycket! Nej, han skulle inte gå, det var säkert.

Men redan dagen därpå ändrade han beslut. Han ville straffa henne för brefvet och ta hämnd för sista afskedet.

Då blef det en förnuftig mening i att de träffades, ty de hade ju ingen framtid...

Han ringde upp i telefon.

Det var snällt att han ringde upp, jo, hon hade varit så dålig. Men nu var hon bättre, lyckligtvis!...

Han hörde på rösten att hon var bättre, sade han.

Hon hade samma spefulla ton som förra gången de träffades. Han förstod henne ej. Hvad menade hon, hvad ville hon? Hade hon nu narrat honom att ringa bara för att få förödmjuka honom?

Men det var väl ändå inte möjligt.

— Det vore roligt att träffas, slog han fram.

— Ja, kom upp någon gång.

Paus.

Han tog mikrofonen från örat för att kunna tänka bättre. Skulle han ringa af? Nej, då fick han en oartighet att försona. Och hon skulle få öfvertag. Det borde han framför allt akta sig för.

— Görel, sade han.

— Ja! svarade hon. Hvaddå?

— Du har skrifvit mig ett bref däri du ber mig titta upp, och du tycktes vara ifrig att se mig. Det var i förgår!.. Hvad har händt sedan dess?

— Ingenting, jag är visst glad att få se dig... kom det.

Hon var öfverrumplad. Det hördes.

— Det har verkligen varit så tråkigt sista tiden, tillade hon med ett försök att rädda sig.

— Nå? sade han skarpt.

— Hvilket?

— Nå, hur skall det bli nu?

Nu var han ond på allvar, och han höjde rösten.

— Det är så svårt att bestämma, sade hon. Låt mig tänka efter. I afton är jag upptagen. I morgon eftermiddag...

— Tack!

Och han ringde af.

— Ett sådant fördömdt fram och tillbaka. Obeslutsamhet låg eljes inte i hennes natur. Var hon rädd för honom? Han afvisade den tanken. Det vore inbilskt att tro det. Var det gamla inte dödt och förgånget? Visst! Visst!

Men hvad betydde det där som stod i hennes bref om snöflingorna som ibland blefvo till stora, klara droppar?

Nej, man skall akta sig för att spåra dubbelbetydelser.

Ville han att det skulle vara så?

Han slog bort frågan.

(Forts.)

Årets tolf kapitel.

För november ha vi utsatt som täflingsämne:

Många bäckar små...

Ett kapitel om de ungas uppfostran till sparsamhet och klok hushållning.

Inför detta ämne mötas antagligen många tankar, deras, som stå grubblande inför problemet, deras som misslyckats vid försök till lösning och deras som lyckats, och vi hoppas att de senare vilja dela med sig af sin erfarenhet. Täflingsskrifter, som skola vara försedda med påskriften: *Iduns artikeltäfling*, samt åtföljda af *författarens fullständiga namn och adress*, måste vara inlämnade till redaktionen af Idun *senast den 30 september 1911.* För den enligt redaktionens åsikt bästa artikeln utfästes ett pris af

ett hundra (100) kronor

och den prisbelönade uppsatsen inflyter i något af Iduns novembernummer.

Stockholm den 1 september 1911.

Redaktionen af Idun.

Hafre-Gryn och Hafre-Mjöl

Gyllenhamar

Gif barn den bästa näring och de växa upp till friska människor.

Gif vuxna den bästa näring och de förbli friska till sena ålderdomen.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FORSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 3—9 SEPTEMBER 1911.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; ägg med skinksås; kräftor; mjölk; kaffe eller te med saffransbröd. Middag: Tomatpuré; fisksoufflé med holländsk sås; lammkotletter à la maintenon med ärter och blomkål; äppelbeignet med vaniljsås.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; ägg; kaffe eller te. Middag: Persiljefylld kalfbringa med potatis och lingon; brylépudding.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; rissoler af kalfkött (rester från måndag) med skiradt smör; mjölk; kaffe eller te. Middag: Selleripuré med rostadt bröd; gädda stekt i filéér med pressad potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt sill med grädde och lök samt potatis; ägg: mjölk; kaffe eller te. Middag: Fläskkotletter med gräddsås och potatis; blåbärskompott med vispad grädde och schäferhattar.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; biffstek med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Oxsvanssoppa; risgrynspudding med saftsås.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; färsk strömming i låda med potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Köttbullar med bruna bönor; saftkräm med mjölk.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; uppstekta köttbullar med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Bräckt skinka med stufvad blomkål; smörgåspudding med vispad grädde.

RECEPT:

Ägg med skinksås (för 6 personer). 4 hårdkokta ägg.

Fyllning: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. mjöl (20 gr.), 1 1/2 dcl. grädde, de hårdkokta äggulorna, salt, hvitpeppar, 1 msk. skiradt smör (20 gr.).

Skinksås: 1/2 kg. mager, rökt skinka, 1 msk. smör (20 gr.), 3 msk. mjöl (30 gr.), 1 dcl. buljong, 3 dcl. mjölk, 1 äggula.

Beredning: Äggen skalas och skäras itu på längden; gulan lossas försiktigt samt skäres i fina tärningar. Smöret och mjölet fräsas 2 min.; den tunna grädden påspädes, och såsen får koka 5 min., hvarefter den skurna äggulan iblandas försiktigt, och stufningen afsmakas med kryddorna. Äggehalfvorna fyllas med stufningen, och det skirade smöret hälles öfver. Skinkan skäres i fina tärningar, som fräsas i smöret. Mjölet iröres, buljongen och mjölken påspädas litet i sänder. Såsen får koka 8 min., äggulan iröres, och såsen får sjuda samt afsmakas.

Äggen läggas i en stekpanna och insättas i ugnen att bli genomheta, då de uppläggas på varmt serveringsfat, och skinksåsen hälles öfver. Anrättningen garneras med persilja och serveras till smörgåsbordet.

Fisksufflé (för 6 personer). 3 kkp. kokt fisk, (1/2 kg. gädda), 80 gr. smör, 80 gr. mjöl, 5 dcl. kokande mjölk, 5—6 ägg, 2 tsk. salt, 1 tsk. socker, 1/4 tsk. hvitpeppar.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Den kokta fisken raspas fin som risgryn med en gaffel. Smör och mjöl fräsas 2 min., mjölken spädes på, och såsen får koka 5 min. Den hälles upp i ett fat; när den svalnat, tillsättas äggulorna, en i sänder, och smeten röres 10 min. Fisken blandas i jämte kryddorna och de till hårdt skum slagna ägghvitorna. Massan afsmakas, hälles i smord och brödbeströdd pajform och gräddas i ordinär ungsvärme omkr. 45 min. Användes bleckform, gräddas sufflén i vattenbad i ugn omkr. 1 tim. och stjälpes upp. Sufflén serveras genast, den tagits ur ugnen, som mellanrätt med kräft- eller hummersås, holländsk eller citronsås.

I stället för fisk kan kalfbräss, fågel eller vildt användas.

Lammkotletter à la Maintenon (för 6 personer). 6 stora lammkotletter, 1/2 msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar.

Till färsen: 1/2 hg. stekt kalf- eller hönskött, 30 gr. salt oxtunga, 2 tryffel, 1 msk. smör (20 gr.), 1 tsk. hackad chalottenlök, 2 msk. mjöl (20 gr.), 2 dcl. buljong, 1 äggula, salt, hvitpeppar, 1 msk. hackad persilja, 1 äggula till pensling.

Till stekning: 4 msk. smör (80 gr.), 1 1/2 dcl. köttsky eller buljong.

Beredning: Kotletterna torkas med en duk, urvriden i hett vatten, putsas, bultas på båda sidor och ingnidas med kryddblandningen. Köttet, tungan och tryffeln skäras i små, jämna tärningar. Smöret och löken fräsas med mjölet 2 min., buljongen tillsättes, och såsen får koka 5 min. Den vispade äggulan röres i tillika med köttet och svampen, färsen afsmakas med kryddorna och persiljan och får kallna. Kotletterna stekas 4 min. på den ena sidan i hälften af smöret. De läggas därefter på ett skärbräde med den stekta sidan upp. Färsen delas i 6 lika stora delar och bredes ut på kotlettens stekta sida samt penslas med den uppvispade äggulan. Resten af smöret fräses i stekpannan, kotletterna läggas i med färssidan uppåt och gratineras i ugnen omkr. 8 min. De uppläggas på varmt serveringsfat, pannan vispas ur med köttskyn, såsen får ett uppkok, afsmakas med 1 tsk. kallt smör och hälles öfver kotletterna. Pappersmanschetter trädas på benen. Garneras med ärter eller fransk potatis och persilja och serveras som frukost- eller middagsrätt.

Äppelbeignet (för 12 personer). 280 gr. sötmandel, 12 bittermandlar (omkr. 12 gr.), 250 gr. strösocker, 2 hg. fint smör, 4 äggulor, 15 gr. hvetemjöl, 2 ägghvitor.

Äppelkompott: 2 hg. socker, 4 dcl. vatten, 2 lit. äpplen, saften af 1/2 citron eller 1 msk ättika.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. finstötta skorpor.

Beredning: Mandeln skållas, torkas i ugn och drifves genom mandelkvarn, hvarefter den stötes mycket fint med sockret i stenmortel. Smöret smältes, får kallna och röres, tills det är hvitt och pösigt, då äggulorna, en i sänder, tillsättas jämte mandelmassan och mjölet, och degen omröres väl. Sist nedskäras de till hårdt skum slagna ägghvitorna. En kopparform eller stekpanna smörjes med kallt smör och beströs med stötta skorpor, den beklädes därefter på bottnen och kring kanterna med en del af degen samt fylles till tre fjärdedelar med äppelkompott. Den öfriga degen bredes ut som ett lock öfver äppelkompotten. Puddingen gräddas i ordinär ugnsvärme omkr. 3/4 tim., uttages och får stå 1/2 tim., innan den stjälpes upp på silfverfat eller tårtskål med tårtpapper. Serveras ljum med vaniljsås eller vispad grädde.

Brylépudding (för 6—8 personer). 6 äggulor, 40 gr. socker, 1/2 lit. gräddmjölk, 1/2 stång vanilj, 3 ägghvitor.

Till formen: 3 dcl. socker (255 gr.), 1 1/2 dcl. vatten.

Beredning: Brylépudding blir bäst, om den beredes dagen innan den skall serveras. — Sockret kokas med vattnet, tills det är torrt, då det omröres, tills det åter blir flytande och har vacker ljusbrun färg. Något af sockerlagen hälles i en pajform, som vändes rundt, så att lagen täcker både bottnen och sidorna. Den öfriga sockerlagen spädes med vatten och serveras som sås till puddingen. Äggulorna röras med sockret 20 min. Gräddmjölken (2 dcl. grädde, 3 dcl. mjölk) kokas med vaniljstången omkr. 5 min. och tillsättes de rörda äggulorna under stark vispning; vispningen fortsättes tills krämen är kall, då vaniljstången borttages, och de till hårdt skum slagna ägghvitorna nedskäras. Krämen hälles i den beklädda formen, och puddingen får koka i vattenbad i ordinär ugnsvärme omkr. 1 1/2 tim.

Den får stå i formen till följande dag eller tills den är fullkomligt kall.

Iakttag själf den förskönande inverkan som

Oxygenol-Tandpulver

utöfvar på Edra tänder vid flitigt begagnande. Dess verksamma beståndsdelar stärka tänderna och gör dem hvita på grund af sin blekande förmåga. Uppfriskar tandköttet.

ORIGINAL SINGER SYMASKINER

Världsberömda.

SINGER C:o

SYMASKINS AKTIEBOLAG

Filialer i alla större städer.

Hotell Excelsior,

Stockholm C, 35 Birger Jarlsgatan,

motsvarar de bästa af utlandets Christliche Hospize och Temperance Hotels. Lämpligt för damer och familjer. Inga drickspengar.

Äkta Göteborgs-Knäckebröd.

Hygienkontrollant: **D:r G. Hjort af Ornäs.**

Tel.: 11 & 929.

Barnen taga lätt Vasens (f. d. Nordstjernans) Laxérmarmelad på grund af dess behagliga smak. Pris 1 kr. pr ask. Finnes å alla apotek.

Uppstjälpes och serveras med den öfverblifna brylésåsen.

Selleripuré (för 6 personer) 2 sellerier, 3 msk. smör (60 gr.), 2 lit. efterbuljong, 4 msk. mjöl (40 gr.), salt, kajenn, 2—3 msk. sherry, 2—3 äggulor.

Beredning: Sellerierna sköljas, skalas och skäras i små bitar. — Ett halft selleri fråntages och skäres i tärningar, hvilka kokas i saltadt vatten och serveras i soppan. De öfriga sellerierna brynas i hälften af smöret. En lit. af den kokande buljongen spädes på och sellerierna få koka, tills de äro riktigt mjuka, hvarefter de passeras. Resten af smöret fräses med mjölet 2 min., purén och återstoden af buljongen spädas på, och soppan får koka 5 min. Den afsmakas med kryddorna och vinet. Äggulorna vispas upp i soppskålen, purén hälles i under vispning och serveras med rostadt bröd eller ostkrutong.

Blåbärskompott (för 6 personer). 1 1/2 dcl. strösocker (128 gr.), 2 dcl. vatten, 1 lit. blåbär.

Beredning: Af vattnet och sockret kokas en tunn, klar lag. Blåbären rensas, sköljas i silfat och få väl afrinna, hvarefter de läggas i sockerlagen och få koka 4—5 min. Upptages med hålslef och läggas i varm kompottskål. Lagen kokas därefter, tills den är simmig, och hälles genast öfver bären. Serveras kall med vispad grädde.

Af lika delar blåbär och hallon, med samma proportioner socker och vatten som ofvanstående, kokas en utsökt god kompott.

Schäferhattar (för 6 personer). 100 gr. smör, 1 ägg, 75 gr. socker, 1/2 tsk. finrifvet citronskal, 75 gr. hvetemjöl, hackad mandel och socker att strö öfver bakelserna.

Beredning: Smöret röres tills det blir hvitt och pösigt. Ägget och sockret röres i 20 min. hvarefter smöret, citronskalet och mjölet tillsättas, och massan omröres noga. En plättpanna värmes och gnides väl ren samt smörjes med smält smör. En tsk. af smeten lägges i hvarje rum och utröres, så att kakorna blifva jämna, hvarefter mandel och socker strös öfver. Plättpannan insättes i ugn, och bakelserna få gräddas i god ugnsvärme, tills de blifva gulbruna, då de uttagas och böjas öfver en käpp.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 35.
FEM KVISTIGA FRÅGOR.

1. Hvad är likheten mellan äktenskapet och en griffeltafla?
2. Hvad är likheten mellan ett trohetslöfte och ett sigill?
3. Hvilket djur använder den minsta näringen?
4. Hvarför äter en sparf snarare en kappe hafre än en häst?
5. Hvad är det som har ryggen fram, vingarna nederst och rötterna öfverst?

Lösning insändes undertecknad med namn och adress till Red. af Idun senast den 17 sept. 1911. Å kuvertet bör angifvas pristäfling n:r 35.

De två första rätta lösningar, som vid den därefter verkställda granskningen påträffas, erhålla följande pris: 1:a pris: en försilfrad brosch eller också böcker — fritt val — till ett värde af 10 kronor. 2:dra pris: böcker till ett belopp af 5 kronor.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 31.

IRRGÅNGSSALONGEN.

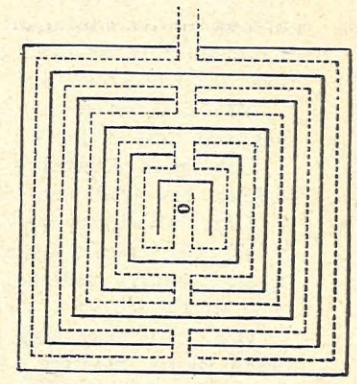

Vid den företagna granskningen af de insända lösningarna ha **de två först** påträffade rätta lösningarna **lämnats** af följande personer, hvilka **alltså** erhålla de utfästa prisen: **Första**

Färskt och godt kaffebröd

kan lätt bakas i hemmen om man passar på och rör till en liten deg och sätter in i ugnen vid tillfällen då man har långkok. Denna bakning försiggår tillförlitligast och lättvindigast om man som jäsmedel använder

Lagermans Bakpulver

Tomten.

Att hyra i Rönninge.

Villan Furuborg, innehållande 7 rum, jungfrukammare och kök, högt och fritt belägen invid Rönninge järnvägsstation, uthyres från 1 oktober i år. Området bestående af 2 tld naturlig park gör genom sitt läge att man är fullt ostörd af grannskapet med järnvägen. Passande för välsituerad familj, som behöfver stärkande luft i vacker natur nära Stockholm. 50 min. resa. Reparationer efter hyresgästs önskan. Närmare upplysningar hos egaren pr Allm. Tel. Rönninge 18 helst mellan kl. 10—12 f. m.

priset: Fru Agda Ohlson, Borås. Andra priset: Fröken Karin Bergengren, Simrishamn.

TIDSFÖRDRIF.

OMKASTNINGSGÅTA.

Atehliesb = namn,
Niaidenr = folkslag,
Rona = geografiskt namn,
Omotr = köksväxt,
Adal = maträtt,
Spretu = namn,
El erhva = geografiskt namn,
Nilonal = namn på ett fettämne,
Namsakrhsa = geografiskt namn,
Ginpekön = geografiskt namn.

Ordna bokstäfverna så att verkliga ord uppstå, och uppställ dessa på annat sätt. Rätt funna bilda begynnelsebokstäfverna namn på en svensk författare.

Monno.

ANAGRAM.

Bilda af 5 bokstäfver de 5 ord som här betecknas:

1:sta ordet:
Fast man i poetisk stil kan kalla,
I vår värld, så full af synd och list,
En och annan så, vi äro alla
Oförtjänta därutaf, förvisst.

2:dra ordet:
Om i alla »andra» man sig funne,
Skulle lyckan lätt bli allas del,
Så att hvarje mänska osökt vunne
Filosofiskt lugn, trots alla fel.

3:dje och 4:de ordet:
Tredje ordet sen ett mått oss gifver,
På den tidslängd, som vi skolkat bort.
Och det fjärde: hvem i skogen drifver
Tills det blir vårt byte inom kort.

5:te ordet:
Femte ordet är en del af fisken,
Högst nödvändig om han godt skall må
Och ej plötsligt råka ut för risken,
Knall och fall till hafvets botten gå.

Onkel Set.

ORDSPRÅKSARITMOGRYF.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
×	4	8	16	1	8	16	20	12	22	×	12	20	1	7	16
11	×	13	6	5	21	6	14	1	×	14	×	14	5	21	1
1	1	×	3	16	1	1	19	×	13	10	12	×	3	8	18
15	6	3	×	20	17	2	×	3	7	10	2	4	×	9	16
2	3	11	14	×	6	×	11	6	14	5	11	11	14	×	6
3	11	1	8	1	×	20	1	4	9	1	3	3	17	3	×

Siffrorna utbytas mot bokstäfver, hvarvid här betecknade ord erhållas: 1) Skapare af en ny teori, 2) spansk stad, 3) vackra träd, 4) titel, 5) en som står i spetsen för en viss institution, 6) hvad han bland annat bör äga, 7) medlem af en kör, 8) stridslystna tvåbenta varelser, 9) medelmåttigt betyg, 10) efter blomstringen, 11) skaldjur, 12) en god klättrare, 13) kan tala alla språk, 14) duger till handskar, 15) en dyrbar skatt, 16) fåglar. De bokstäfver som infalla i de med kors försedda rutorna bilda ett ordspråk.

Hux Flux.

ORDFÖRÄNDRINGSGÅTA.

Rnr—fgn—au = någon som bor nära,
pil—uktp = substantiv,
säv—isn = adjektiv,
kli—jena = blomma,
vtll—alä = adverb,
irrana—dak = sångstycke,
tre—vånse = stad,
fere—ätt—rt = mat,
ve—une = substantiv,
je—dn = närhet,
dln—ee—ä = olyckligt tillstånd,
ece—ro—sinn = kritiskt omnämnande,
krab—tunt = affärsterm,
sot—ce—kk = farkost,
dråi = kan höjas och sänkas,
arg—ran = träd.

Begynnelsebokstäfverna bilda namnet på »en af 1800-talets store män». Slutbokstäfverna namnet på den kår han en tid tillhörde.

Ecen.

GISSA!

Ett ungdomsmöte anordnades, för hvilket 12 båtar hyrdes, men vid afärden uteblef en. Hvad namn hade den? De öfriga båtarnas namn äro:

Arboga,
Brage,
Enköping,
Furusund,
Gefle,
Göta,
Runeberg,
Strängnäs,
Södertelje,
Transit,
Uppsala.

Af ofvanstående begynnelsebokstäfver, rätt ordnade, fås den 12:te båtens namn, och tillika återgifves platsen för mötets hållande i 9:de båtens namn.

Pensée.

APOKOP.

1, 2, 3, 4, 5, 6 = ur hafvets djup,
1, 2, 3, 4, 5 = högtidlig musik,
1, 2, 3, 4 = utvälja,
1, 2, 3 = i kyrkan,
1, 2 = djur,
1 = bokstaf.

Miss.

BOKSTAFSLEK.

Hufvudordet, hvilket är sammansatt af tio bokstäfver, betecknar en viss läckerhet, som blifvit nästan obligatorisk för välbärgadt folk.

Drar man så hvarannan bokstaf från detta ord kan man af dessa bilda benämningen på ett långt och smalt föremål af trä.

Af detta nya ord tager man också hvarannan bokstaf och får då namnet på ett verktyg.

Vivika.

BOKSTAFSLÄGGNINGSUPPGIFT.

E E I I L L R S S T V.

Bilda af ofvanstående 11 bokstäfver ett sammansatt substantiv.

Måns.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 34.

LOGOGRYFEN: Norrsken: Eros, resor, Nero, snok, ros, ro, ren, orre, ner, korn, knorr, nors, sork, skor, os, ko, so, ok, rek, reson, kors, se, norsk, en.

DEN FELANDE LÄNKEN: Ivar Hallström: pol-i-sen, mat-v-rak,

SVAR

(Forts.)

N:r 193. I Hjärtstädts Svenska skolor och utbildningsanstalter (pris 1:40 rekv. från utgifvaren, adr. Kristinehamn) finnes en förteckning öfver de flesta hushållsskolor, som för närvarande äro i verksamhet jämte uppgifter om afgifterna vid dessa.

Vid hushållsskolan vid Praktiska skolan i Mariannelund pläga finnas några få frielevplatser, men förbinda dessa äfven till viss tjänstgöring vid den af skolan anordnade matserveringen för skolans elever.

Tjänstekvinnan.

N:r 194. I en ridskola. Sådana annonsera. Riddräkt kan ni nog få sydd i A. Magnussons damskrädderi, 42 Klarabergsgatan, Stockholm.

Ebon.

N:r 195. Utbildning till tandläkare sker vid Tandläkareinstitutet i Stockholm, men fordras för inträde studentexamen. Om ni endast afser att utbilda eder till tandtekniker (biträde åt tandläkare), i hvilket fall ni icke får öppna egen praktik, så torde ni lämpligen förhöra eder hos någon praktiserande tandläkare.

Inträde i Stockholms Borgarskola kan i somliga afdelningar äfven erhållas med endast folskolebildning. Afgifterna bero på de ämnen, hvari elev önskar deltaga. Möblerat rum med städning torde i Stockholm icke kunna erhållas under 25 kr. pr månad.

Tjänstekvinnan.

N:r 196. Se mitt svar 176 samt Iduns Mode- och Handarbetstidning.

Ebon.

— Allt beror på smak och tillgångar. I komb. herrum och förmak passar både ek, mahogny och valnöt, björk o. s. v. I matsal är och förblir ek nummer ett, men äfven i fur kan man ju erhålla snygga matrumsmöbler. Beträffande frågan n:r 2 är svårt att råda, då man ej känner till hur ni är bosatt och hvilka förutsättningarne för öfrigt äro. Kanske kan ni ha ett par inackorderingar att lära hushåll m. m. Under vanliga förhållanden tror jag en husmor bäst bidrager till hemmets förkofran genom att »se om sitt hus» efter gammal god sed. Menar ni med frågan 3 väfnad eller sömnad. I förra fallet skaffa eder Kulles mönster, i senare fallet »Svensk Mönstertidning» eller »Konstflit». Å frågan n:r 4 svaras: Enkelt men prydligt.

—a.

— Till komb. herrum och förmak passa mahognymöbler säkerligen bäst. Möblera matsalen i ek och snida själf möblerna i enkelt mönster — mycket lätt. Det är väl den glansiga lackeringen ni tröttnat på. Står sig bäst, men då ni tröttnat på den, så låt måla edra sängkammarmöbler med matt, d. v. s. ej glansig yta. Är ni »slängd» i handarbeten så knyppla, sy hålsömskragar o. s. v. och afyttra i någon affär. Skaffa er Nordisk Mönstertidning! Kläd er och er dotter enkelt — framför allt under edra tillgångar!

Tant Beth.

N:r 197. Sköt er mage, och ni skall ej besväras af munsår. Drick ej kaffe på fastande mage och bruka för öfrigt den drycken med måtta!

Z.

— Inte duger kamfersprit att läka ett munsår med. Det hjälper bara att hålla det friskt, så att ej blodförgiftning eller annat ledsamt inställer sig. Köp litet cerat på apoteket och smörj härmed i mungipan, om det är där såret är. Fråga för öfrigt läkare.

Ebon.

N:r 198. Rufägg kan ni erhålla från Adelsnäs eller från Smedby hönsgårdar, Kalmar. Utrymmet tillåter ej meddelande om förhållningsregler för djurens skötsel. Är ni intresserad så skaffa eder Svensk Hönstidning (kan prenumereras på posten), organ för fjäderfäafvel.

God sockerkaka: väg äggen, därtill samma vikt socker, halfva vikten mjöl. Vispa ägg och socker 1/2 timme. Hälles i smörad och bröad form. Medelvarm ugn. Fyllning af kräm eller sylt. Till efterrätt eller té.

Rubinsteintårta: En botten utkaflas af god smördeg, rundt kring denna lägges en kant af vattenbakelsesmet, hvilken glaseras med vattenglasyr och strös med mandel. I midten lägges jordgubbssylt och blancmanger, hvilken garneras med rostade mandelstrimlor.

—a.

N:r 199. Dekokt på »tallstrunt» — fås på apotek — är ett godt medel mot reumatism. Drick en tekopp däraf morgon eller afton.

Tant Beth.

N:r 200. Innan ni kan tänka på att erhålla inträde vid postelevkursen, bör ni omkring ett år ha för öfnings skull tjänstgjort å postkontor. Själfva postelevkursen pågår 21 månader (under senare delen af kursen erhålles en

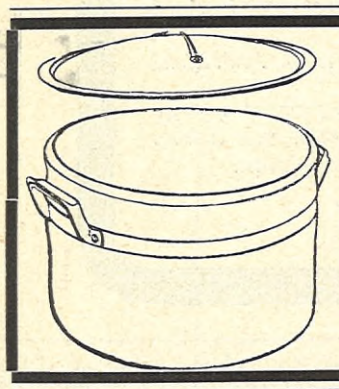

Sylt- och Stekgrytor af sten
lämna ouppnådt resultat i smak och färg. Spara värme.
Ekonomiska på alla vis.
Pris från 2 Kr.
Till salu hos Järnhandlare och Bosättningsaffärer i hela riket.
Handöls Täljstens & Vattenkrafts A.-B.
STOCKHOLM.
Besök vår utställningslokal Birgerjarlsgatan 33.

Serravallo's
Kina-Vin med Järn.
Vid Hygieniska Utställningen i Wien 1906: Statspris och Hedersdiplom samt Guldmedalj.
Stärkande medel för svaga, blodfattiga och rekonvalescenter. — Aptitretande, nervstyrkande, blodrenande medel.
Förträfflig smak. Öfver 7,000 rek. at läkare.
J. Serravallo, Kungl. o. Kejs. Hoflev., Triest (Österrike).
Till salu å apoteken i flaskor om 1/2 l. à Kr. 2.50 o. om 1 l. à Kr. 4.50.

Mellins Food
är bästa kraftnäring för svaga, klena barn i alla åldrar.
Bok om barns uppfödning gratis och franko från Mellins Food Depôt, Malmö.

Nervösa personer
använda
(Trainers) Mühlrads Lecitin-tabletter,
som innehålla det för nerverna så viktiga och styrkande lecitinet. Detta är en fosforhaltig, organisk förening, som utgör en lifsviktig beståndsdel i hjärn- och nervsubstansen. Anbefalles vid neurasteni och andlig öfveransträngning m. m. Lecitin är »nerv-föda». (Trainers) Mühlrads Lecitin-tabl. fås endast å apoteken.

Prenumerera på Idun!

En brosch
med hvita stenar infatt. i silfver, i form af en oval ring förlorades lördagen den 29 juli under vägen Sturebadet—Humlegårdsg. Östermalms saluhall o. torg, därifr. blå spårv. till Karlavägen. Om någon tillvaratagit den eller kan ge upplysning om densamma bedes om godhetsf. meddel. till Iduns expedition. A. T. 6147.

Kvinnliga arbetsområden.
Utbildningskurser m. m. Muntliga o. skriftliga upplysningar genom Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, 54 Drottninggatan, Stockholm.

Idrottslotteriet.
Några lotter till nästa dragning finnas till salu. Svar till "Idrottslotter", Box 235, Stockholm.

Hvar finnes en treflig plats helst i ett stationssamhälle där två skickliga kapp- och dräktsömmerskor kunna slå sig ned och därtill påräkna en god kundkrets. Svar inom 14 dagar till "God framtid", Sundsvall p. r.

Äkta Haarl. Blomsterlök
i stort sortiment, för såväl drifning i kruka som för kalljord.
för 1 kr. + porto 30 öre, 25 st. (5 Hyacinter, 6 Tulpaner, 2 Tazetter, 2 Narcisser, 10 Crocus)
för 2 kr. + porto 50 öre, 50 st. (10 Hyacinter, 12 Tulpaner, 4 Tazetter, 4 Narcisser, 20 Crocus)
Begär priskurant. — Gratis o. fr.
A.-B. L. DÆHNFELDTS FRÖHANDEL, HELSINGBORG.

SCHWEIZER-SIDEN
TULLFRITT TILL BOSTADEN!
Begär prof på våra nyheter i svart, hvitt eller kulört: Duchesse, Voile, Satin souple, Taffetas, Crêpe de chine, Eolienne, Côtelé, Mousseline, 120 cm. bredt, från 95 öre metern, sammet och plysch till klädningar och blusar, äfvensom broderade klädningar och blusar i batist, ylle, lärft och siden.
Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger direkt till privatpersoner, porto- och tullfritt till bostaden.
Schweizer & Co., Luzern S 4 (Schweiz).
Sidentygs-Export. — Kungl. Hofl.

A S E A
Praktiska nyheter för hemmen!
Elektriska Strykjärn
Pris kr. 12: — med sladd. Draga i Stockholm ström för 10 öre i timmen. Alltid färdiga till användning. Ingen hetta i rummet.
Elektriska Fläktar
Pris kr. 26:50 för fläkt med 240 mm. vingdiameter incl. sladd. Strömkostnad i Stockholm 1 öre i timmen.
— Lämna om sommaren svalka och om vintern en effektiv vädring på så kort tid att våningen ej hinner utkylas.
Demonstreras och försäljas å vår utställning
42 Drottninggatan, Stockholm.
(F. d. Elektricitetsverkets i Hotell Regina).
Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget.

Svenska kvinnor
som gärna vilja pryda sitt hem med konstnärliga föremål försumma ej att köpa lotter till Svenska Slöjdföreningens treåriga konstindustrilotteri. Dyrbara vinster; konstnärliga vinster; nyttiga vinster; alla produkter af svenskt konstnärligt arbete. — "Tänk på ett tal" — köp en lott till 9 kronor och vinn en verklig prydnad för hemmet. Lott till den 14 september och 14 december tillsammans 15 kronor.

dagaflöning af kr. 2:50). Elev, som blifvit i examen godkänd, erhåller anställning som e. o. postexpeditör med för kvinnlig en lön af lägst 1,050 kr. pr år. Närmare underrättelser finnas i Svenska skolor etc. af O. W. Hjärtstädt. — Vid kursen i år antogos endast manliga elever.
Tjänstekvinnan.

N:r 201. Vid de statsunderstödda 2-åriga trädgårdsskolorna i Alnarp (adr. Åkarp), Adelsnäs (adr. Åtvidaberg) och Hernösand mottagas såväl manliga som kvinnliga elever, och äro såväl undervisning som kost och bostad afgiftsfria. För inträde fordras dock att minst 3 år ha deltagit i trädgårdsarbete jämte god folkskolebildning. — Enskilda trädgårdsskolor för endast kvinnliga elever (afgift 50—100 kr.) finnas i Agdatorp, Nättraby (Blek.), i Hagaberg, Jönköping och i Torshäll, Leksand. Tjänstekvinnan.

— Espenäs kvinnliga trädgårdsskola, Espenäs pr Lennäs, Örebro län, föreståndarinna fru Stina Svartling, f. von Hofsteen. Kurs 15 april—15 oktober.
Ebon.

FRÅGOR

Enhvar läsare af Idun äger rätt att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekretsen. Dock förbehåller sig redaktionen oinskränkt befogenhet att utesluta de frågor, hvilka anses sakna mera allmänt intresse. Hvarje publicerad fråga kommer att besvaras, och utbetalas för det bästa svaret å någon af här nedan införda frågor, som insändes till redaktionen senast 6 dagar efter detta nummers dato, ett pris af 10 kronor.

N:r 202. Ung flicka, som önskar utbilda sig till kemist frågar hvart hon bör vända sig för att få veta, hvilka kunskaper som fordras och på hvilken väg dessa ernås. Karin.

N:r 203. Kan någon af Iduns läsarinnor ge upplysning om någon bok hvari man kan få lära engelskt broderi och hedebosöm, samt hvad boken kostar och finnes att få. Har ej tid och råd kosta på mig en handarbetskurs och har ingen bekant som kan lära mig dessa båda broderier. Tacksam för svar snart vore
Fattig landsortsprenumerant

N:r 204. Blefve tacksam för uppgift å någon eller några hushållsskolor lämpliga att genomgå af en 21-årig flicka som förut genomgått 8-kl. läroverk och som äger verkliga anlag för hushållsgöromål. Ingeborg 21.

N:r 205. Finnes det någon dammsugare kallad Edax, eller annan dylik af svensk tillverkning, och hvar kan den i så fall erhållas? Tacksam för svar är läkare bosatt på landet.

N:r 206. En stark, arbetsam, frisk Stockholmsflicka frågar om någon kan gifva henne ett råd angående fördelarna af att ägna sig åt hönseri och trädgårdsskötsel. Är större kapital nödvändigt? Kan man tänka sig att få anställning såsom hjälp vid i gång varande hönseri, att få kost och logis i utbyte mot arbete i hönseri och trädgård?
Sigrid.

N:r 207. Frågas om någon af Iduns läsarinnor skulle kunna gifva mig ett råd, huru jag skall göra för att bli litet fetare. Jag är så mager oaktadt jag äter ganska bra, och ej heller lider jag af någon sjukdom.
28-åring.

N:r 208. Vill någon af Iduns läsarinnor upplysa mig om ifall man genom självstudier kan lära så mycket tyska att man åtminstone kan föra en konversation med tyskar, samt i så fall hvilka böcker man bör använda eller om man kan få undervisning genom korrespondens? Har ju en del underbyggnad från skoltiden! Tacksam för svar är Vetgirig.

N:r 209. Kan någon af Iduns ärade läsarinnor upplysa om huru s. k. »salta mandlar» framställas? Dyl. mandlar finnas allm. i utl. å barer och torde äfven finnas å Sth. s. k. american bar. Sic.

N:r 210. Kan någon af Iduns läsarinnor gifva en 21-årig moder ett råd, hur hon skall kunna på bästa sätt tjäna uppehälle åt sig själf och en 1-åring. Är kunnig i ett hems skötande. Ung moder.

N:r 211. Kan någon af Iduns läsarinnor ange något enkelt medel mot fällning af håret. Är alldeles förtviflad: då jag bara genom att draga kammen genom håret förlorar stora massor. Kan ej undergå någon invecklad behandling då jag måste vara på min plats hvarje dag. Vore därför glad om det finnes något enkelt medel att tillgripa. Elsa.

N:r 212. Hur stor lön kan en ung bokförerska fordra på en plats där hon äfven får fri kost och bostad? Har dylik plats med 20 kronors månadslön, men har svårt att reda mig med detta. Arbetstid: 9 timmar om dagen. Det är väl ej orimligt begära 25 kr. i månaden undrar Lill-Britt.

N:r 213. Hvar kan man få lämna handmålade vykort till försäljning? Eller kan någon af Iduns läsarinnor föreslå något litet, trefligt arbete, (ej broderi), som kan inbringa någon penning för en artistiskt och praktiskt begåfvad bildad flicka, som är »hemmadotter» på landet.
G-b-e B—a.

N:r 214. Kan någon ge mig en förteckning på några originella, korta och trefliga gossnamn. Få gärna vara utländska. Mira.

N:r 215. Huru mycket mjölk bör ett några veckors dibarn som är tvunget att få flaska, dricka hvar 3:dje timme? Mjölken är utspädd med vatten och mjölksocker. Den lilla har god aptit och mår bra, men jag är rädd att han skall få för mycket och ber därför om råd af någon kunnig och erfaren mor. Kiss.

N:r 216. Jag har hört att det lär finnas en elevskola i Stockholm, för utbildande af skådespelerskor. Finnes någon af eder, ärade läsarinnor, som kan för mig uppgifva hvem jag bör hänvända mig till för att blifva antagen där som elev? Huru lång tid, som ansökningen bör vara insänd före kursens början, och vid hvilken tid på hösten skolan öppnas? Tacksam för svar. Elsa.

N:r 217. Skulle någon vilja vara så vänlig och säga, hvad skall en bättre snart 70-årig gammal fru göra, för att försörja sig och en klen 40-årig dotter med. Saknar alla medel till att börja någon affär med eller sådant.
Förtviflad moder.

N:r 218. Vill någon vara god säga huru en obemedlad kvinna, hvars håg oafvändt står till målarkonsten, skall utan för dryga kostnader kunna utbilda sig? Vore äfven intresserad få veta hvad som fordras för inträde i konstakademien och om det är någon viss ålder, som ej får under- eller öfverskridas. Tacksam för svar.
En outtröttlig.

N:r 219. För att grundligt lära mig engelska och tyska ämnar jag i vinter vistas i Stockholm, men då jag ej tror det är fullt tillförlitligt att välja språklärare efter annons, frågar jag härmed, om någon af Iduns läsarinnor kan och vill lämna mig upplysning om hvart jag bör vända mig för erhållande af fullt förstklassiga lektioner i de bägge språken. Hur ställa sig prisen? Blir det ej billigare, om man från början gör upp om dagliga lektioner? Mycket tacksam för svar vore Landtflicka.

N:r 220. Huru skall jag kunna magra? Finnes några tillförlitliga medel frågar 25-åring.

N:r 221. Hvar i Stockholm kan man erhålla lektioner i spetssöm? Huru många lektioner behöfver man taga och hvad kostar det? Intresserad.

N:r 222. Ung flicka som önskar utbilda sig till sjuksköterska, speciellt för lungsjuka, skulle gärna vilja veta hvar elever mottagas samt hvad som fordras för att blifva antagen som elev.
Mary.

N:r 223. Hvilken trakt af mellersta Sverige lämpar sig bäst för biskötsel? Är det icke mycket ovanligt, att en bikupa lämnar 200—300 f. m:k, som »Finsk fru» säger i svaret n:r 147? Jag såg i en tidning om en broschyr »Är biskötsel lönande»? af Alexander Lundgren, men kan icke få den i bokhandeln, då jag icke vet förlaget. Jag har Lewerens »Handbok i praktisk biskötsel,» men vore tacksam för upplysning om mer god litteratur. Finnes någon tidning? Georg.

N:r 224. Hvad fordras för att bli: Sjuksköterska, Skolköksläraринna, Arbetsstugulärarinna? Hur lång är utbildningstiden, och hur stor är ungefärliga kostnaden under densamma?
Tre kamrater.

N:r 225. Huru bör en lampskärm monteras, där sydda spetsrutor skola fållas in i tyget? Hurudant bör tyget vara och af hvilken färg till spetsrutor af oblekt D. M. C-garn. Hurudan bör formen på lampskärmen vara?
Finska.

N:r 226. Vore tacksam för upplysning om hur tafvelramar (förgyllda) göras rena utan att behöfva lämna dem till förgyllning, hvilket ju blir ganska dyrbart. Husmor.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

Tant Brita. Ett breflådsvar kan ej innehålla någon utförlig kritik af er skiss. Den är tämligen slätstruken, stiliseringen oklanderlig men till någon ny form eller nytt tankeinnehåll har ni ej nått upp.

Eva. Hon »med månskensrosor i sitt guldhårs böljesvall» och han med »nattsvarta ögon och en gång som panterns när han vädrar byte» sitta »under palmers och accasiors dofva sus». Hvad händer? Jo, berättar hjältinnan: »en arm om mitt lif, en hand mot min bara skuldra. Sen kyssar. Jag skulle ha slingrat mig undan, skulle ha hatat honom, men under hans smekningar smälte allt bort, harmonien upplöste sig i pösande mollackord och jag njöt af lifvet — —» Och så säger man att den moderna litteraturen är fattig på poesi!

R. O. För skolkrior och barnsagor har Idun ingen plats.

Trafalgar. Dikterna höra till det bättre vi på länge funnit i manuskriptfloden, om ock den Karlfeldtska påverkningen är tydlig. Hade vi haft plats, kunde vi gärna infört dem.

Göran Helsing. Klinga ganska bra men bättre malm i klockorna måste det vara.

A. E. Alltför fragmentariskt. Ni upptar ju ej till bemötande det yttrande ni tagit till utgångspunkt.

E. S. En anemisk poesi.

Advance. Er uppsats är som ni nog själf märkt ett tveeggadt svärd och den egg som vändes mot kvinnorna är hvassast. Dessutom kunna vi för vår del ej dela edra synpunkter.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:

»H. B.», Ö.—vik. 2:50 pr gång. Likvid i postanvisning.

Sanatogen
är min bästa vän!

»Känner du dig öfveransträngd, trött och nervös, lider du af sömnlöshet, bristande matlust, lider du af nedstämdhet, gå då igenom en Sanatogenkur. Detta ofarliga kraftmedel verkar förunderligt upplifvande och stärkande, skänker god, lugn sömn, förträfflig aptit samt höjer både själs- och kroppskrafter. Af läkare ordineras det med god framgång för bröstsjuka, för bleksot och neurasteniska åkommor.

Trött och öfveransträngd efter en vinters trägna arbete, plågad af svår reumatism, har jag lidit af sömnlöshet och nedstämndhet. En tre veckors Sanatogenkur har återgifvit mig hälsa och krafter. Tröttheten och modlösheten ha försvunnit, sömnen är god, matlusten likaså, och den reumatiska värken är betydligt bättre. På det varmaste rekommenderar jag Sanatogen som ett kraftigt verkande medel, hvilket intages utan obehag. Endast efter få dagar känner man, hur det höjer själs- och kroppskrafter. Med ett ord — man känner sig god och glad, och därmed är allt sagdt.»

(CECILIA MILOW) i Svenska Folkviljan.)

SANATOGEN är till salu å alla apotek och i drogaffärer i orginalpaket à 50, 100 & 250 gr. Broschyrer sändas gratis och franko från Sanatogens Generalagentur Kungsgatan 17, Stockholm.

För efterapningar varnas!

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

BARNSKÖTERSKOR, utbildade, erhålla anställning genom Arbetsförmedlingen. Hufvudkontor: Regeringsgatan 113. Afdelningskontor: Högbergsg 37. Expeditionstid kl. 9—4, lördagar 9—2. Rikstel. 40 47. Personlig inställelse. Betyg böra medtagas. »Anlita närmaste kontor!»

SNÄLL, anspråkslös flicka önskas som lärarinna för tre flickor i åldern 8—11 år för undervisning i vanliga skolämnen samt musik. Svar med pret., ref. samt helst foto. till »Landtbrukare», Häggenås p. r., Jämtland.

SJUKSKÖTERSKA af god familj, kunnig i matlagning, får plats hos ensam änkeman som husföreståndarinna. Lön 25 kr. pr mån. Sv. till »Stins», Iduns exp.

UNDERVISNINGSVAN, enkel, anspråkslös lärarinna, erhåller plats i Norrland den 15 sept. att undervisa 3 barn, 12, 9 o. 7 år, i vanliga skolämnen, språk, sång o. musik, om betyg, ref. och löneanspråk inom 8 dagar insändas till »Lärarinna, Norrland», Sundsvall p. r.

EN snäll och glad flicka eller ung änkefru som kan laga god mat och ensam vill sköta ett litet hem för medelsålders herre får plats 1 okt. Svar med rekom. och foto. till »Lätt plats», Allm. tidningsk. Gust. Ad torg, Sthlm.

EN frisk och stark, verkligt barnkär flicka, ej under 20 år, något kunnig i sömnad, helst från mellersta Sverige eller Norrland, erhåller genast eller fr. o. m. 1 oktober förmånlig anställning som barnjungfru för en 20 månaders gosse och 4-årig flicka. Goda rekommendationer erfordras. Svar med löneanspråk och fotografi till »H. H.», Svenska Annonsbyrån, Erik Dahlbergsg. 6, Göteborg, f. v. b.

TVÅ ELEVER emottagas under vintern vid Fjæstads Gobelinväfveri, Arvika, Racksta.

BARNFRÖKEN, som genomgått kurs i barnavård eller barnträdgård och något kunnig i sömnad, erhåller anställning för skötande af två barn. Intyg och rek. torde tillsändas Fru Mary Andersson, Antrea station, Finland.

I TJÄNSTEMANNAFAMILJ på landet vid järnvägsstation ej långt från stad erhåller snäll, anspråkslös flicka, ej under 18 år, med goda rekom. plats från 1:sta inst. okt. för att undervisa två 8-års flickor i vanl. skolämnen och musik, äfvensom å lediga stunder biträda frun med förefallande hushållsgöromål. Svar åtföljdt af betyg och foto. samt uppgift å ålder och löneanspråk torde sändas under adr. »Elsa och Svea», Iduns exp.

SINNESSJUKVÅRD. Några friska och ordentliga flickor, öfver 20 år, kunna få anställning som elever vid Uppsala Asyl. Villkor: 20 kr. pr månad och allt fritt. Efter ett års fullgod tjänstgöring erhålles 28 kr. pr månad och allt fritt, äfven tjänstekläder. Ansökningar åtföljda af frejde-, skol-, läkaresamt tjänstgöringsbetyg insändas till Öfverläkaren, Uppsala Hospital.

PLATS finnes att genast tillträda på större egendom i Småland, för bildad allvarlig flicka med flerårig vana i hems skötande och handledning af tjänare. Den som är kunnig i väfnad, strykning och sömnad har företräde. Svar med rekom. och lönevillkor till »God plats», Kärda p. r.

EN 20 à 25 års flicka, som vill åtaga sig en jungfrus sysslor, kan få plats i början af sept. i 3 personers hushåll, 30 min. resa på Nynäsbanan fr. Sthlm. Svar med foto. och lönepret. till »Ordentlig», Iduns exp

EN stadgad, gladlynt flicka eller fru, helst något van vid sjukvård, får plats 1 okt. som hjälp och sällskap åt bröstsjuk, ej sängliggande, 22-årig flicka samt att vid tillfälle vara husmodren behjälplig. Svar med åldersuppgift, betyg, löneanspråk, ref. m. m. till »22-årig flicka», Smedjebacken p. r.

FÖR att undervisa 2 flickor och 2 gossar i vanliga skolämnen och språk (2:dra och 4:de klassens kurser) önskas till instundande höst en undervisningsvan, allvarlig lärarinna. Svar med intyg om kompetens och uppgift om löneanspråk sändas fortast möjligt till komminister Hasselgren, Alanäset, Jämtlands län.

UNG, bildad flicka får plats som husmoders hjälp och sällskap vid småbrukarhem i Uppland. 2 pers. hush. Jungfru finnes ej Lön 12 kr. Svar med foto. till »Hem 4», Postkont., Ödengatan, Stockholm.

SKICKLIG lärarinna sökes för 14-årig flicka för att läsa 6:te klassens kurs och meddela någon musikundervisning. Svar med lönepret., betyg, ålder, foto. till »Landthem», Hälla, Godegård.

ANSPRÅKSLÖS, bättre flicka, van vid sjukvård och sömnad, som vill dela rum med en gammal dam, erhåller plats genast i enkelt hem i Lund. Svar till »Familjemedlem med små pretentioner», Iduns exp. f. v. b.

ENKEL, anspråslös flicka, kunnig i matlagn. och husliga sysslor, erh. plats till hösten i svensk familj i Tyskland. Familjemedlem. Svar till Frau Mattsson, Allée 77 p. Altona.

FÖR kokerska eller flicka som genomgått hushållsskola och nu söker plats på landet, erbjudes en god sådan i en liten familj. Svar till Sundsby gård, Hjelteby.

FÖR en ordentlig och rask husjungfru, ej för ung, finnes till hösten plats i tre personers hushåll i Sthlm. Svar till »Husjungfru 1911», Iduns exp.

FÖR en proper och rask flicka, kunnig i husjungfrusysslor samt något handarbete, finnes plats till hösten i Tandläkarefamilj att sköta mottagningen. Svar med betygsafskrifter till Portvakten Smålandsgatan 14, Sthlm.

UNDERVISNINGSVAN, anspråkslös lärarinna önskas nu genast i prästhem nära Stockholm att läsa 2 kl. kurs med 2 flickor; språk: tyska och engelska samt gärna musik. Sv. med bet., ålder, anspråk, foto. till »I. S.», Väsby.

MUSIKALISKT fruntimmer med godt, jämnt lynne, som ensam vill sköta göromålen i ett litet hem för ung studerande flicka i Stockholm får angenäm plats om svar åtföljdt af foto., betyg och ref. sändes till »Hemtrefnad», Marstrand p. r.

I godt hem å Djursholms villasamhälle, Stockholms närhet, får hushållsfröken som haft platser förut, fullt kunnig i matlagning, husliga bestyr, plats i två personers hushåll med jungfru. Vid. Nya Inackorderingsbyrån, Brunkebergsgatan 3 B, Sthlm.

BILDAD FLICKA med kristlig karaktär, från godt hem, enkel, arbetsam och tillgifven, erhåller plats snarast. Den sökande bör vara intresserad af samt helst van vid barnavård samt villig biträda husmodern med inomhus förekommande arbeten. Största vikt fästes vid goda rekommendationer. Svar med fullständiga uppgifter om lönepret. etc. torde insändas omedelbart till Fru Gustav von Reis, Göteborg.

PLATS finnes nu för en ung, vänlig flicka att undervisa en 9-åring i vanliga skolämnen, tyska och musik. Svar med betygsafskr. och foto. till »Läsåret 1911—12», Vickleby p. r., Öland.

PÅ herrgård i Sörmland önskas till den 15 sept. undervisningsvan, helt musikalisk, lärarinna för två barn i ålder 7—11 år. Svar till »S. M.», Sternö, Karlshamn.

LÄRARINNOR, värdinnor, sällskaps-, kontors-, affärs-, hushålls-, barnfröknar få goda platser gm. Norra Inack.-Byrån, Malmskillnadsgatan 27, Sthlm.

BÄTTRE, anspråkslös o. pålitlig flicka, frisk, med godt lynne, ej för ung, erhåller den 1 nov. hos liten familj — 3 personer — som bebor egen villa med nutida bekvämligheter, helårsplats med uppgift att självständigt ombesörja matlagning med bakning samt att deltaga i sömnad och andra småsysslor i hemmet. Bemötes som familjemedlem. Eget rum. Husjungfru finnes. Svar med rek. och löneanspråk till »Ämbetsman», Jönköping p. r.

I godt hem på landet kan anspråkslös, bättre flicka mot fritt vivre få lära matlagning samt jämte husmodern deltaga i husliga göromål. Svar märkt »På Gottland», Iduns exp.

BILDAD DAM, kunnig i språk och svensk korrespondens samt helst stenografi och maskinskrifning erhåller förmånlig anställning i Norge. Svar med ålder, lönepretentioner och betyg samt gärna foto. sändes till Dr A. Fridman, Kristiania.

PLATS finnes ledig hos äldre sjuklig dam på landet för anspråkslös, bildad flicka, som sällskap och hjälp, icke allt för ung, med jämnt och gladt lynne, villig deltaga i lättare husliga sysslor; jungfru finnes. Svar till »N. S.», Iduns exp., f. v. b.

ANSPRÅKSLÖS, barnkär, bildad flicka som vill åtga sig skötseln (ej tvätt) af 2 gossar, 2—4 år samt hjälpa husmodern med förefallande göromål, får plats å landtegendom den 1:sta nov. Svar till »Familjemedlem», Iduns exp.

BILDAD, anspråkslös, barnkär flicka får plats nu genast i juristfamilj som barnfröken för 3 barn (ålder 5 och 2¼ år samt 7 mån.) Svar med lönepret., ref. eller betyg samt om möjligt foto. sändes till fru Areskoug, Kristianstad.

BILDAD, enkel flicka får plats 1 okt. som hushållsfröken i tysk familj, där frun är svenska. Bör vara kunnig i matlagning, slakt, bakning och sömnad. Familjemedlem. Svar med foto. och löneanspråk till Frau Gutsbesitzer Stalge, Langenhaushagen, C. Kgl. Horst.

Lärarinna.

Ung, glad, frisk lärarinna med undervisningsvana, äfven språk, önskas för 2 flickor i 1 och 3 klassens kurs. Lön för läsåret 175 kronor. Fri resa. Svar med betyg och ref. samt foto. sändes till Förvaltare Sven Wikström, Hoting.

Hushållerska

erhåller förmånlig plats hos bättre ungherre i Gefle. Den sökande skall vara rask, proper och ordentlig, kunna laga god mat samt för öfrigt hemmastadd i allt som förek. i ett hushåll. Ingen ungdom göre sig besvär. Svar till »Hushållerskeplats 1911», Iduns exp. f. v. b.

Barnfröken.

Uti prästfamilj i stad finnes plats nu ledig för barnfröken, ej under 20 år, att omhänderhafva 4 barn (4—10 år). Kunnighet i sömnad samt någon läxhjälp erfordras. Två tjänarinnor finnas. Svar med foto. och löneanspråk till »Pålitlig», Nyköping.

BARNFRÖKEN.

Hos disponentfamilj i Norrland finnes plats för bildad, plikttrogen och kunnig barnfröken att sköta två små barn. Önskvärdt vore om sökanden genomgått barnavårdskurs. Svar med uppgifvande af ref. och löneanspråk torde sändas till märke »Disponentfamilj» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

En bildad flicka

som är villig att utan jungfrus tillhjälp sköta hushållssysslorna i liten familj, boende i villasamhälle nära Stockholm, erhåller den 1 okt. plats på ömsesidigt ingångna villkor, hvarom närmare meddelas genom ev. korrespondens. Upplysningar om ålder, löneanspråk, föregående sysselsättningar och hälsotillstånd sändas jämte betygsafskrifter och foto. (som genast återlämnas) till »A. v. G.», postfack 156, Stocksund.

För en villig,

ordentlig o. i sina göromål kunnig husjungfru finnes plats den 24 okt hos Apotekare Björsell i Kristinehamn.

En duglig hushållerska

får plats den 24 okt. hos Friherrinnan Ramel, Villa Strandhem, Landskrona.

En småskollärarinna

önskas för mindre barn, bosatta i stad om vintern, och på landet om sommaren. Svar sändes till Friherrinnan Cederström, Hedvigsdal, Glemmingebro, Skåne.

Bildad, barnkär flicka

villig deltaga med lättare göromål i bättre hem, med 3 barn i åldern 11, 8, 6 år, där jungfru finnes, får genast plats. Svar med anspråk och närmare upplysn. till »Eventuellt Familjemedl.», Sv. Telegramb. Annonsafd., Sthlm.

Hushållerska,

ordentlig, verkligt skicklig i finare och enklare matlagning och med de bästa rekom. för öfrigt, erhåller förmånlig plats den 24 okt. i fin familj i Malmö. Malmö stads Arbetsförmedling anvisar.

Vid Stockholms Hospital

å Konradsberg blir Köksföreståndarinnebefattningen ledig att tillträdas den 1 nästk. okt. Ansökningar jämte betygsafskrifter torde insändas före den 20 sept. till Hospitalskontoret, där närmare upplysningar lämnas. Begynnelselön 600 kr. och allt fritt jämte ålderstillägg å 60, 120, och 240 kr. efter resp. 2, 5 och 10 års tjänst.

Husföreståndarinna.

Yngre dam erhåller plats hos medelålders man för tillsyn af hemmet. Den sökande bör helst vara musikalisk samt äga ett godt och trefligt sätt. Svar med foto., uppgifter, ålder m. m. till »Hemtrefnad 1911», Allm. Tidningskont., Gust. Ad. torg, Sthlm.

Bildad flicka,

kunnig i finare och enklare matlagning och bakning, får plats den 1 okt. i Stockholm som kokerska. Hjälp med grofsysslor. Svar till Fru Bruzelius, Götgatan 30, Stockholm.

Elev i sjuk- och barnavård

antages å Lindmans Privata Sjuk- och Förlossningshem, Hornsgat. 68, Sthlm.

En skicklig kokerska använder helst Klafreströms spislar. Oöfverträffade vid stekning och bakning, då stekugnen uppvärmes fullkomligt jämnt. Kunna erhållas genom hvarje järnhandel. Begär priskurant gratis o. franko från Bruket, Klafreström.

PLATSSÖKANDE

FRU (skånska), 36 år, önskar plats som husföreståndarinna i ett finare hem i Stockholm, skicklig i matlagning samt ett hems skötande. Svar till »Fru 1911», Jerntorget, Götborg, p. r.

UNG flicka som med goda betyg aflagt realskolexamen och är något undervisningsvan, önskar till inst. höst-termin plats som guvernant. Svar till »17 år», Mem.

FLICKA, med fina betyg från Hulda Lundins slöjdseminarium och Brunssons konstväfnadsskola, önskar snarast möjligt plats i skola eller hem. Tacksam för svar till »20 år», Arvika p. r.

26-ÅRIG, glad, hushållsvan flicka från bildadt hem, van vid barn, önskar plats i vänligt, godt hem. Svar till »Hurtig familjemedlem», Iduns exp.

BÄTTRE, anspråkslös flicka, kunnig i enkl. matlagning och husliga göromål, önskar plats i godt hem. Svar till »25 år», Hjerpås p. r.

BILDAD flicka söker plats i familj, gärna där husmor saknas. Hushållsvan, barnkär, frisk och gladlynt. Svar till »T. N.», Mörrum p. r.

PLATS som sällskapsdam, event. svensk korrespondent, sökes af musikalisk, 35 års flicka. 1:ma ref. Svar till »Resvan», Iduns exp.

EN treflig och ordentlig flicka önskar plats i finare familj att lära hushåll. Svar till »Maja», Kristianstad p. r.

17-ÅRIG frisk och stark flicka, som genomgått 8-klassig flickskola, önskar plats i bättre familj Är villig att läsa med barn och deltgaa i förefallande göromål Tacksam för svar till »K. S.», Helsingborg p. r.

BILDAD flicka, som genomgått hushållsskola, önskar plats som hushållsfröken eller förestå litet hushåll. Kunnig i sömnad. Svar till »Familjemedlem 23 år».

ENKEL flicka söker plats i familj till den 15 okt. Är kunnig i klädsömnad samt något linnesöm. Är äfven villig att deltaga i andra inom ett hus förekommande göromål. Svar till »Trefligt hem», Sundsvall p. r.

24-ÅRIG FLICKA som har genomgått hushållsskola och är kunnig i alla inom ett hem förekommande göromål önskar plats som husmoderns hjälp. Svar till »Hösten 1911», Vinninga p. r.

UNG sjuksköterska, som genomgått ett års praktisk och teoretisk utbildningskurs, önskar plats i familj eller på sjukhus. Svar till »Syster», Kristinehamn p. r.

I finare hem, helst å en större herrgård, önskar 24-årig flicka af god familj plats som hjälp och sällskap. Önskar anses som familjemedlem. Tacksam för svar till »Skånska», Iduns exp.

SVENSK fröken, sedan 1 år i Tyskland, söker plats 1 okt för 1 eller 2 barn i fin fam. som reser ut eller i tysk fam. i Sverige. Utmärkta betyg. Närm. eft. ben. Svar till »Schwedin», Iduns exp.

UNG flicka, som aflagt organist-kyrksångarexamen, önskar vistas i finare familj och meddela undervisning i musik och sång. Svar till »Organist», Landskrona p. r.

19-ÅRS flicka med aflagd organistexamen önskar komma till herrgård eller prästgård för att under god husmoders ledning få lära hvad som hörer till ett hems skötande. Är villig meddela undervisning i musik och sång, om så önskas. Svar till »Inga», Landskrona p. r.

NORRA Inackorderingsbyrån, Malmskillnadsg. 27, Sthlm, ansk. lärarinnor, värdinnor, sällskaps-, kontors-, affärs-, hushålls-, barnfröknar.

MODIST söker plats i en modeaffär året om. Lönevillkor 80 kr i mån. E. Olsson, Eriksdal, Sköfde.

I prästgård i Skåne önskar bildad, hurtig 26-årig flicka plats som verklig hjälp och nytta; någon lön önskvärd. Svar tacksamt till »Familjemedlem, E. K.», Helsingborg.

19-ÅRIG, elementarbildad, musikalisk flicka önskar plats som hjälp och sällskap i trefligt hem. Är äfven villig undervisa mindre barn. Svar till »Skånska», Eslöf p. r.

UNG, hurtig flicka önskar plats på längre eller kortare tid att undervisa i väfning eller endast väfva; äfven villig läsa med yngre barn. Fina betyg. Svar »Konstväfverska», Iduns exp.

UNG flicka, 21 år, som genomgått 8 kl. läroverk önskar, för ombyte af plats, komma till större herrgård eller bruk, där hon mot fritt vivre kan få lära hushåll. Är något litet hemma i matlagning. Svar emotses tacksamt till »Stina 1 okt. 1911», Iduns exp.

SOM Husföreståndarinna sökes plats i ungherres eller änkemans hem, där husmoder saknas, af en bildad äldre änkefru, tyska till börden, kunnig i linnesömnad, ordentlig och sparsam samt van vid ett hems skötande. Svar till »A. M.», Uddevalla p. r.

UNG tyska, hvilken behärskar svenska språket, söker plats i familj för att undervisa yngre såväl som äldre barn i musik och moderna språk m m. Är villig att vara behjälplig i hushållet, ritkontorsarbeten etc. Svar afvaktas vänligast till »E. B.», Alt Strelits in/ Meckl. p. r.

PLATS som lärarinna i väfskola önskas af person skicklig i alla väftekniker samt gobelin och som i utlandet i nära nog ett års tid skött en dylik plats. Afgångsbetyg finnes från såväl praktisk som teoretisk väfkurs. Svar till »Goda referenser», Iduns exp.

24-ÅRIG FLICKA som innehaft plats på jägmästerexp. önskar liknande anställning. Äfven kunnig i matl. och andra husl. sysslor. Svar till »Maskinskrifverska», Sv. Telegramb., Örebro.

I godt hem på landet sökes plats af undervisningsvan, musikalisk lärarinna. Goda betyg, barnkär. Svar »Sonja 1911», Sv. Telegrambyrån, Stockholm f. v. b.

PLATS som biträdande lärarinna i kindergarten önskas nu till hösten. Sökande har i vinter genomgått fröknarne Eklunds och Åkermarks kindergartenseminarium. Svar till »24 år», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

UNG, bildad, musikalisk tyska önskar komma i god familj, helst i Stockholm. Villig lämna undervisning i tyska samt eventuelt vara något behjälplig i hushållet. Svar märkt »L. K. 21», Billingsfors p. r.

TILL hösten önskar bättre flicka plats att på egen hand förestå ett hushåll. Är fullt kunnig i enklare och finare matlagning, bakning samt allt som hörer till ett väl ordnadt hem. Svar till »Hösten 1911», Väddö p. r.

HUSFÖRESTÅNDARINNA, duglig, kunnig i ett bättre, enkelt hems skötsel samt handarbeten och sömnad, önskar plats nu eller till hösten i godt hem, helst där småttingar finnes. Svar till »Lisa 37 år», Sigtuna p. r.

SOM verklig hjälp önskar i höst ung flicka plats i bättre familj att deltaga i allehanda göromål. Kunnig samt villig biträda med skrifning om så skulle fordras. Svar till »22 år», Degerfors p. r.

UNG hushållsvan flicka önskar plats i treflig familj, gärna på landet, att deltaga i alla husliga sysslor. Något kunnig i enklare matlagning och sömnad. Ingen lön första tiden, blott vänligt bemötande fordras. Kan tillträda platsen genast. Tacksam för svar till »Husmoders hjälp», Iduns exp.

30 ÅRS FLICKA från landet söker plats i familj eller hos ensam äldre fru som hjälp och sällskap. Kunnig i ett hems skötande o. sömnad. Sv. till »J. S. Familjemedl.», Iduns exp. f. v. b.

UNG bildad flicka söker plats som hjälp och sällskap i bättre hem eller hos ensam dam eller herre. Biljett märkt »Tysktalande», Helsingborg p. r.

EN bättre flicka från landet, 18 år, önskar plats på större herregård som husmoderns hjälp. Svar till »18 år», Eriksbyn, Upperud.

FLICKA, 25 år, önskar som hjälp och sällskap mot fritt vivre medfölja dam till utlandet. Svar till »86», Västerås p. r.

UNG flicka söker god plats. Har genomgått 8 kl. och van husliga sysslor. Svar med lön under adr. »F. S.», Hede, Vänersborg.

TILL Sanatorium önskar duglig, ordentlig flicka plats, till matsal eller vårdafdelning den 1 nov. Svar till »A. B.», Kummelby p. r.

FÖRLOFVAD flicka önskar den 1:sta okt. komma i större fint hem för att deltaga och hjälpa till i hushållet. Svar emotses tacksamt till »Familjemedlem», Lilla Edet p. r.

SOM VÄRDINNA ELLER SÄLLSKAP söker bild. dam plats. Utm. betyg från innehafd mångårig plats. Alla närmare upplysningar gm. Norra Inackorderings-Byrån, Malmskillnadsgatan 27, Sthlm. Riks 85 65. Allm. 111 87.

UNG flicka, något kunnig i matlagning, finare bakning, linnesömnad och handarbete önskar plats i familj under god husmoders ledning såsom familjemedlem. Har någon vana vid bokföring, kan äfven undervisa nybörjare i musik och vanliga skolämnen. Svar till »Lifslust 22 år», Iduns exp., Sthlm f. v. b.

Bättre flicka,

musikalisk och som genomgått 8-klassigt läroverk samt därefter vistats utomlands söker mot fritt vivre plats i familj som sällskap och hjälp eller att undervisa mindre barn. Svar till »Familjemedlem», Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Exam kvinnlig sjukgymnast

önskar plats att gifva massage och sjukgymnastik i hem eller medfölja å resa. Goda rek. finnas. Tacksam för svar snarast möjligt till »Gymnastikdirektör 1911» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

17-årig tyska,

barnkär, med goda ref. och villig att hjälpa till i hushåll, söker plats. Beneget svar till Olga Fugger, Linnégat. 77 II, Sthlm. Rikstel. 91 01, Allm. Ö. 53 87, mellan 12—2.

26-årig oberoende landtbrukardotter

som nu saknar föräldrahem önskar mot fritt vivre plats i fam. där ett godt bemötande kan påräknas. Sökanden har genomgått folkhög- samt hushållsskola. Villig och van deltaga i alla inom ett hem förefallande göromål. Svar till »Plikttrogen», Mönsterås p. r.

Hos ämbetsman

önskar ung dam anställning som skrifbiträde. Fint betyg från flerårig tjänstgöring på domarekansli. Kunnig i maskinskrifning. Snabb och redig handstil. Svar till »Ordning och flit» adresseras S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Ung flicka

önskar plats i fam. 8-kl. läroverk, linnesöm och handarb., barnkär, musikalisk. Någon lön önskvärd. Sv. till »Riks 25», Eskilstuna.

LONDON Alwyne College, Canonbury. Flickor och unga damer mottagas. God inack. Komf. hem. Utm. ref. Goda språklekt. Trädg. Tennis. 60 kr. pr månad.

I DALARNA. Smedsbo pensionat erbjuder god och angenäm inackordering till moderat pris. Högt läge. Härlig skogsluft. Öppet året om. Fina ref. Adr. Fru Malin Lissel, Aspeboda.

I bild. tysk familj, frun svenska, finna unga flickor, äfven musikstud., behagligt hem. Bäst sv. ref. Berlin Passauerstr. 39, Fru Zesch.

TOCHTERPENSIONAT v. Frau R. Cramer, Hannover, Ifflandstr. 26 bietet jungen Damen angenehmes, Heim. 1:a schw. u. deuts. Ref.

ANGENÄM inackordering erhålles på Långbanshyttans pensionat i Värmland. Godt bord, ljusa rum, förtjusande natur, sjö, hög luft, björk- och barrskogar, bil- och cykelvägar. Piano. Riks i pensionatet, Filipstad 184, adr.

UNDER SKICKLIG föreståndarinnas ledning mottagas hushållselever såväl i enklare som finare matlagn. som ock i ett hems skötande. För klena damer som önska rekreation och sysselsättning särdeles lämpligt. Pensionatet Långbanshyttan (Värmland).

FÖR unga flickor, som önska undervisning i alla hemmets göromål, erbjudes tillfälle därtill i större prästgård i norra Småland. Vackert läge vid kyrka, sjö och järnväg. Pris 60 kr. i månaden. Svar till »Prästgård», Säbydal.

TVÅ små trefliga rum med inackordering för två studerande unga damer. Tillfälle till öfning i språk. Nuv. adr. 42 Karlavägen (senare Wallhallaväg.). »Fru L. N.», Tel. Öst. 16 42.

INACKORDERINGAR emottagas i fam. å Småländska höglandet till moderat pris. Härligt läge. Frisk luft. Svar till »Rekreation», Marianelund p. r.

UNGA flickor mottagas i godt hem för att under skicklig ledning lära hushållsgöromål. Om så önskas äfven trädgårds- o. smådjurssköttsel. Bästa ref. Svar till »Landtlif» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

I godt hem får 14-årig, snäll flicka inackordering med jämnårig. Vanliga skolämnen, språk, musik m. m. Närmare meddelar Fru Frida Olsson, Norrgård, Kalmar.

Hushållselev.

För flicka som under van husmoders ledning önskar genomgå 3 månaders hushållskurs, gifves tillfälle därtill i bildadt hem å landet i Skåne. Pris 50 kronor pr månad. Svar till »Huslig», Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Hvilohem

i Stockholms omgifning mottager från 20 sept. klena och nervösa patienter. Fina ref. Svar till »Syster» inlämnas å Iduns exp., Sthlm.

Hvilohemmet Lisakulla, Sätila,

Västergötland, rekommenderas som lämplig vistelseort för klena personer. Speciellt Hvilo- och Gödkur. Barrskog. Härlig natur, godt bord. Helinackordering 65—80 kr. pr månad för delade och enskilda rum. Vidare meddelar Fru Elisabeth Schultheisz.

Å Sörmlandsegendom

mottages en ung flicka som sällskap åt husets dotter. Pris 100 kr. pr månad. Referenser önskas. Svar till »Grefvinnan H.» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Inackordering

kan erhållas hos Fru Maria Plg-Gyllenbåga, Artillerigatan 24, 3 tr. Allm. Tel. 22 223.

Bogstens Hushållskurs.

1 okt.—1 dec. Afgift för underv. i matl. och inack. 100 kr. Underv. i väfning och handarbeten m. m. Hemlif. God underv. Begär prosp. Fru Ida Palmgren, Bettna.

Pensionat.

En välbyggd villa af sten innehållande 14 stora rum, hall, blomsterrum, m. m. samt en mindre, vinterbonad villa om 7 rum jämte trädgård med vackert läge vid Mälaren invid Södertelje, synnerligen lämpliga till pensionat, uthyras eller säljas. Närmare genom Dir. Törnell, Södertelje. Riks 36.

Hos barnmorska

erhålles godt hem och samvetsgr. vård under förlossning. Eget rum. Moderat pris. Svar »God vård», Esklistuna p. r.

Inackordering

från medio af september i god familj på landet (möjligen i mindre stad) i södra eller mellersta Sverige önskas af medelålders dam. Svar till »1868», Stockholm St. p. r.

I Pensionat SYLVIA,

Birgerjarlsg. 18, Stockholm, mottagas inackorderingar för längre eller kortare tid. Inneh. Fröken A. Wallqvist.

Rikhaltiga variationer Begär prisk.
Tidaholms Bruk, Tidaholm.
Kungl. Hofleverantör.
Försäljningsmagasin: Beridarebansgatan 27. STOCKHOLM.

Kefir-Surmjölk

är en genom jäsning af komjölk framställd produkt. Frisk, syrlig smak, mycket lättsmält, högt näringsvärde (vid allmän svaghet, blodfattigdom o. s. v.), tarmrensande m. m. Beredes bäst, billigast och enklast af Trainers kefirtabletter, beprröfvade och pålitliga. Fås på apotek. Tillbakavisa efterapningar. Närmare upplysningar endast från Apotekare V. Karlin, Stockholm C. b.

Schweizerbroderier.

Undertecknad, mångårigt biträde uti Sofus Horwitz Broderiaffär, har öppnat egen affär med lager af Schweizerbroderier på madapolam, chambric och kypert, spetsar, väfnader m. m.
Profver till landsorten franko.

Anna Andersson,
Grefturegatan 27, n. b., Stockholm.
Allm. Tel. 260 76.

Trädgårdsmöbler af naturliga trädgrenar. Moderna hvita möbler och blomsterställ för trädgårdar, balkonger, verandor.
Begär vår priskurant.

Rönneådalens Slöjdindustri,
adr. *Stockamöllan.*

Fruktforknings-apparater,

den af Dir. G. Lind vid Experimentalfältet förordade konstruktionen, användbara å vanlig kokspis för torkning af såväl bär och frukter som grönsaker, tillverkas af oss i tvenne storlekar, N:r 1 till Kr. 18 och N:r 2 till Kr. 30 pr styck.

Hvilans Mek. Verkstads A.-B., Kristianstad.

Handväfda Linneväfnader

från Gestriklands Linneväfveri äro hållbarast och i bruket billigast. Moderna mönster. Låga priser. *Begär katalog.*
Gestriklands Linneväfveri, Gefle 2.

Gymnastikdirektörsexamen

aflagges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 18 sept.
Prospekt gen. *kapten J. Thulin, LUND.*

Doktor A. Kjellbergs

kurs i massage och sjukgymnastik.

Begär prospekt! Stockholm. Mästersamuelsgatan 70.

Med. D:r E. Kleens

(ett-åriga) **kurs i Massage och Sjukgymnastik** (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 f. m. **N:r 37 Mästersamuelsgatan, 2 tr. upp.** Prospekt begäres städse under adress *Saltsjöbaden.*

Vid

Professor Unmans Institut

börjar 2 okt. ny (ett-årig) kurs i *Massage* och *Sjukgymnastik.* Begär prospekt! Brunkebergsgat. 9, *Stockholm.*

Lindmans privata förlossningshem,

Hornsgatan 68, Stockholm. Allm. tel. 13302. Rikstel. 12687. Operationsrum och särskildt förlossningsrum. Examinerade sköterskor. Begär prospekt.

Barnmorskan Fröken Ester Beckman, adr. Skara, åtager sig efter öfverenskommelse praktik i familjer. Ref. på begäran.

Den som vill undvika att i sommartid få en röd och fräknig hy bör ingnida den med Oatinecrème som är en naturprodukt framställd af ren hafre. Huden får genom rationelt bruk en vacker varm färg.

Oatine finnes öfverallt samt hos A. W. Nording, Biblioteksgatan 11 och Drottninggatan 63, Stockholm.

Lait Antéphélique

kändt i hela världen sedan 50 år) bästa medel mot rynkor, fräknar, lefverfläckar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6.— + porto. **Franska Parfymmagasinet,** *Drottninggatan 21, Stockholm.*

Vårda håret, om det är sjukt eller friskt, och använd

Ziwertz' Extrait Vegetal

bästa hårkonserveringsmedel. Rekommenderadt af många läkare. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos Kongl. Hofl **Ziwertz' Eftr.,** Drottningg. 42, Arkaden, **Göteborg.** Återförsäljare rabatt.

I fall Ni vill att Edra barn skola få vackert hår, köp i tid

EAU DE QUININE

från *Ed. Pinaud,* 18 Place Vendôme, Paris.

För Engelska sjukan,

som bryter ut vid alla åldrar intill 40 år fås säker hjälp med utvärtes medel af undertecknad som har 35 års praktik i Eng. sjukans behandling.

De mest framträdande symptomerna äro blodfattigdom, slappa armar och ben, gnatigt lynne, ingen sömn, ingen aptit, somliga äta mycket men magra ändå, kroppen blir upplöst i slem som stockar sig i lederna och medför kyla, klåda och utslag. Blir ej slemmet utrensadt brytes kroppen sönder. Ingen behöfver resa hit. Beskrif symptomerna. Sneda lemmar kunna bli återställda. Bref besvaras blott mot dubbelt porto.

OBS.! Tusentals intyg finnas.

Hanna Bengtsson, Malmö.
Regementsgatan 82.

Fräknar, lefverfläckar, solbränna, finnar, fnassel o. d. försvinner på två dagar med **Iktyol.** Pris 2.—. Garanteras.

Missprydande hårväxt aflägsnas för alltid, smärtfritt med **Bartlos.** Pris 2.50, sändes diskret från **Kem. Tekn. Nederl., E. Liljegren, malmö 20.**

Snöhvit tvätt på några minuter. Endast $^1/_{10}$ af förut erforderligt arbete. Kläderna hålla dubbelt så länge. Bruksanvisning gratis och franko. Kölnerlagret, 24 Smålandsgatan, Stockholm.

Maggi-Bolagets Nederlag, Stockholm, Norra Bantorget 22. A. T. 18629. R. T. 3091.

Kvinnliga Utbildningsskolan
Villa Hult,

börjar sin höstkurs den 15:e sept. på tre månader. Obligatorisk är **Husmoderskursen** med dit höraade ämnen (se prospektet). Valfria ämnen äro Konversation i lefvande **Språk, Musik, Sång, Målning,** Konstindustriella arbeten, **Väfnad, Sömnad, Gymnastik, Ridning, Barnavård, Samaritkurs.** Goda lärarekrafter i alla ämnen. I språk infödda lärare. I Samaritkursen Öfverläkaren vid Kuranstalten.

Obs.! Skolan är uppställd efter utländskt mönster, där alla elever bo inom skolan och där moderlig tillsyn utöfvas. Referenser från framstående personer på platsen. Vidare genom utförligt prospekt. Adr.: **Kvinnliga Utbildningsskolan Villa Hult, Kneippbaden.** Tel. 758.

Franska Skolan,

Fullständigt högre elementarläroverk för flickor,

Döbelnsgatan 9. (Allm. Tel. 7811).

Nytt tidsenligt skolhus med nutidens alla bekvämligheter.

Höstterminen börjar d. 15 sept. kl. 10 f. m. med allmänt upprop för kl:a I—VIII samt för småbarnsskolan. **Lekskolan** börjar d. 18 sept. kl. 12 midd.

Inträdesprofningar med nyinskrifna elever äga rum d. 14 sept. fr. o. m. kl. 10 f. m. Mottagningstid dagl. 1—2.

Elsa Philips Husmodersskola,

Karlavägen 1 A, Stockholm

börjar sin 7:de termin för bildade unga flickor den 15 sept. 1911. Undervisning i finare och enklare matlagning, bakning, konservering och inläggningar af frukt, grönsaker och kött, sjukmatlagning, uppköp, födoämneslära, hushållets ekonomi m. m. Olika kurser. Examinerade lärarinnor. **Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi.** Prospekt, ref. o. närmare upplysn. på begäran. Mottagningstid alla dagar 12—1.

Elsa Philip, *Stockholm, Karlavägen 1 A, 3 tr.* Tel. Ö. 1310.

Birgittaskolan,

Regeringsgatan 19—21, Stockholm.

Kurser i Klädsömnad på 3 à 6 månader. Afgångsbetyg efter 6 månader. Lektioner i konstbroderi, spetssöm och knyppling. Färdiga och påbörjade textilarbeten. Beställningar emottages. Prospekt på begäran. Allm. tel. 15235. Riks Norr 504.

Elisabeth Glantzberg. **Emmy Kylander.**

Vid Skogsbo Hushållsskola, Leksand,

börjar den 15 sept. 1911 en 8:de kurs för 8 unga flickor, som slutat skolan, endast en plats ledig. Kursen omfattar: främmande språk, bokhålleri och födoämneslära, matlagn., klädsömnad o. väfning. Upplysningar o. ref. lämnas af

Gertrud Walin, **Signe Philip,**
Leksand.

Strengnäs Hushållsskola.

Husmoderskurs 15 aug.—15 dec. Undervisning i matlagn., bakn., konservering, sömnad m. m. Prosp. g:m *Fru M. Braune,* **Strengnäs.**

Palmgrenska Samskolan, Stockholm.

(Grundad 1876).

Högre, statsunderstödt läroverk med student- och realskolexamen. Förberedande klasser. Redogörelse sändes.

Carl Nordblad. **J. S. Hedström.**

Demonstrationskurser

2 fm. i veckan 12—2 under tre veckor, afgift 15 kr., samt en kväll i veckan $^1/_2$8—$^1/_2$10 under sex veckor, afgift 12 kr.

Smördeg: rätter och bakverk däraf.

A la dauber, frukt i gelé m. m., salader, såser, smörgåsmat, konfekt, serviettbrytning m. m, m. m.

Göteborgs Nya Husmodersskola,
S. Allégatan 2 A. Rt 10624.

Linnesömnadskurser

3 fm. i veckan 10—12 under sex veckor. Moderna metoder. Endast ett begränsadt antal elever mottages. Hvarje deltagare disponerar en maskin. Afgift 18 kr.

Göteborgs Nya Husmodersskola, S. Allégatan 2 A. Rt. 10624.

Kurser

i spetssöm, knyppling och **hålsöm** 2 fm. i veckan 12—3.

Göteborgs Nya Husmodersskola,
S. Allégatan 2 A. Rt. 10624.

Lektioner i Linnesömnad

(äfven Blusar, Barnkläder m. m.)

Kurserna börja åter i Stockholm den 11 sept. och i Malmö den 11 sept. Adressen är nu Asarum, Blekinge.

Karin Egnér, Sibyllegat. 36. Rikst. 3550. Allm. Tel. 21004.
Eva Egnér, Persens väg 2. Tel. 4490 ev. 4083.

Till förmån för "De Gamlas Dag"

kommer att anordnas ett amerikanskt lotteri, och emottagas därtill gåfvor med största tacksamhet af undertecknade.

J. F. Håhl, Pastor primarius, Stortorget 1.

J. Bergendahl, Bankkassör, Nybergsgatan 7.
Alfr. Berglund, Pastor, Upplandsgat. 70.
Rob. Brandel, Fil. d:r, Prästgårdsg. 18.
Louise Hagberg, Floragatan 17.
Mathilda Hedman, f. Lindblad, Götgatan 46.
Edith Hirsch, Torstensonsgatan 8.
Hans Leander, Redaktör, Fjällgatan 12 B.
Louise Lilliesköld, f. Raab, Styrmansgatan 45.
Albin Lindblom, Fattigvårdsinsp., Tegnérg. 15.
Fritz Ottergren, Bankkassör, S. Blasieholmsh. 12.
Fr. Rosin, Direktör, S:t Paulsgatan 21 A.
Anna Ruuth, f. Zethelius, Saltsjöbaden.
Gerda Rydgren, Narvavägen 29.
Harald Salomon, Registrator, Nortullsgatan 47.
Cecilia Simonsson, Brahegatan 2 A.
Carl Sjöberg, Direktör, Riddaregatan 45.
E. Swedmark, Fil. d:r, Lästmakaregatan 27 B.
Carl E. Taube, Grefve, Öfverstelöjtn., K. Slottet.
Brnfried Thulin, Manufakturhandl. Drottningg. 56.
J. Wibergh, Musikdir., Nybrogatan 23.
L. Vicander, f. v. Redlich, Narvavägen 8.

De Gamlas Dags Byrå, Gust. Ad. torg 22, Stockholm.

Tredje grundliga hushållskursen börjar 15 sept. för bildade flickor, som önska blifva verkligt dugliga husmödrar. Prospekt etc. från
Fru Signe W. Wingårdh, **Villa Wingårdh, Helsingborg.**

Fil. D:r Anna Ahlströms Läroverk, Stockholm,

Nya Elementarskolan för flickor

29 Kommendörsgatan, midt för cirkusplan.

Högre statsunderstödd flickskola med ***rätt att anställa studentexamen.*** Förbereder till alla linjer. Mottagning dagligen kl. 11—1 e. m. Rikstel. 11755. Allm. Tel. Öst. 692.

Anna Ahlström, fil. d:r.

Djursholms Konst- och Hemslöjdaffär

samt nationaldräkter och barngarderob. **Anna Bengtson,** Auravägens station, öfver spåret 1:a villan till höger, öppen kl. 10—7.

Kalmar Hemslöjdlotteri

utställer en kort tid vinster till 15:de septemberdragningen i **Djursholms Konst- och Hemslöjdaffär.**

F. d. Operasångerskan

Fru Paula Lizell

börjar sin undervisning i plastik och scenisk framställning måndagen den 11 sept. 1911. Mottagningstid för anmälningar och förfrågningar alla helgfria dagar kl. $^1/_2$2—$^1/_2$3 e. m. fr. o. m. månd. d. 11 sept.

Adr.: **Johannesgatan 22, n. b.** Allm. Tel. 21610.

Lars Monténs Neutrala Kärntvål till ylletvätt och Oleintvål till linnetvätt användes lämpligast sålunda:

»$^1/_2$ kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid ylletvätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 à 38 grader.»

Finnes hos de flesta specerihandlare samt i min butik

N:r 29 S:t Paulsgatan.

Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. **Guldmedalj** i Stockholm 1897.

Almedahls Försäljnings-Magasin,

Kungsgatan 55, Göteborg.

Levererar fullständiga ***Linneuppsättningar*** för bosättningar och brudutstyrslar. Se vidare vår annons i Iduns Modellkatalog.

Köp alltid

THULE

CHOKLAD & CACAO

Bästa svenska fabrikat.

Bästa läkare.

Apoteket Lejonet, Malmö.

Finnes äfven i form af

Tabletter.

Fås på apoteken.

En bok "Om dekoration och målning" jämte fullständiga färgskalor sändes gratis och franko till enhvar af Iduns läsare, som är intresserad af att med ringa arbete och med lysande resultat på otroligt kort tid själf måla och lackera gamla och nya möbler m. m. Insänd Er adr. till Le Ripolin, 24 Smålandsgatan, Stockholm.

Damer!

Försök Parfumerie Favorits hårborttagningsmedel till självbehandling. Lätt och bekvämt, ett enastående resultat. Sändes diskret till landsorten mot postförskott 3 kr. + porto. Till salu i de flesta parfymaffärer i riket.

Parfumerie Favorite, Göteborg.

J. G. SWARTZ'

HÖGSTA HVETEMJÖLSTYP

(GROFMALEN) "SNÖFLINGAN" J.G.S. NORRKÖPING

(FINMALEN) "SVANEN" J.G.S. NORRKÖPING

Med detta nummer följa gratisbilagorna: Iduns Mode- & Handarbetstidning för sept. och Iduns Romanbilaga ark 14.

Wilhelmssons Boktr. A.-B., Sthlm, 1911.